

МУЗИКА

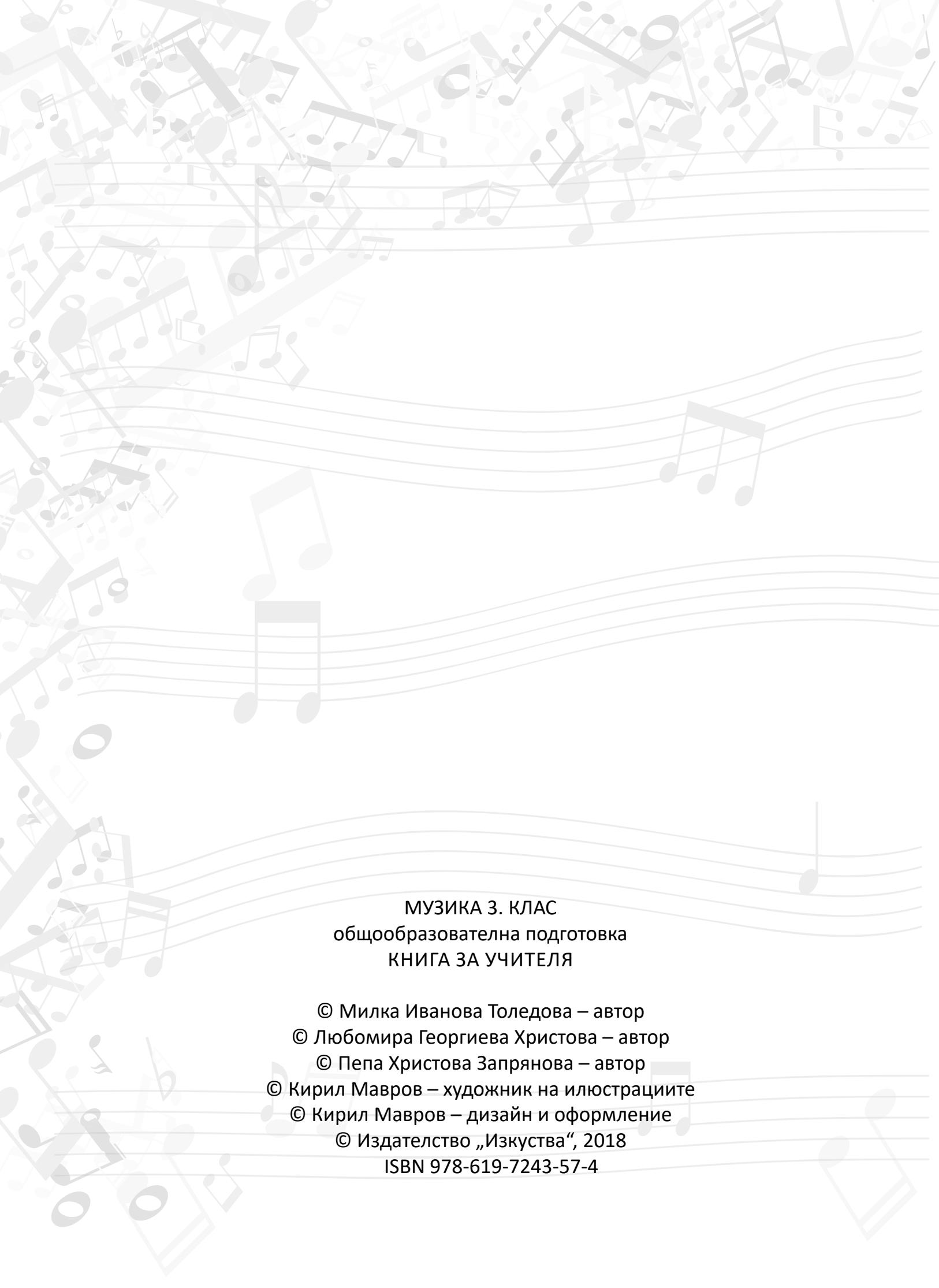
ЗА ТРЕТИ КЛАС

ОБЩООБРАЗОВАТЕЛНА ПОДГОТОВКА

КНИГА ЗА УЧИТЕЛЯ

Милка Толедова
Любомира Христова
Пепа Запрянова

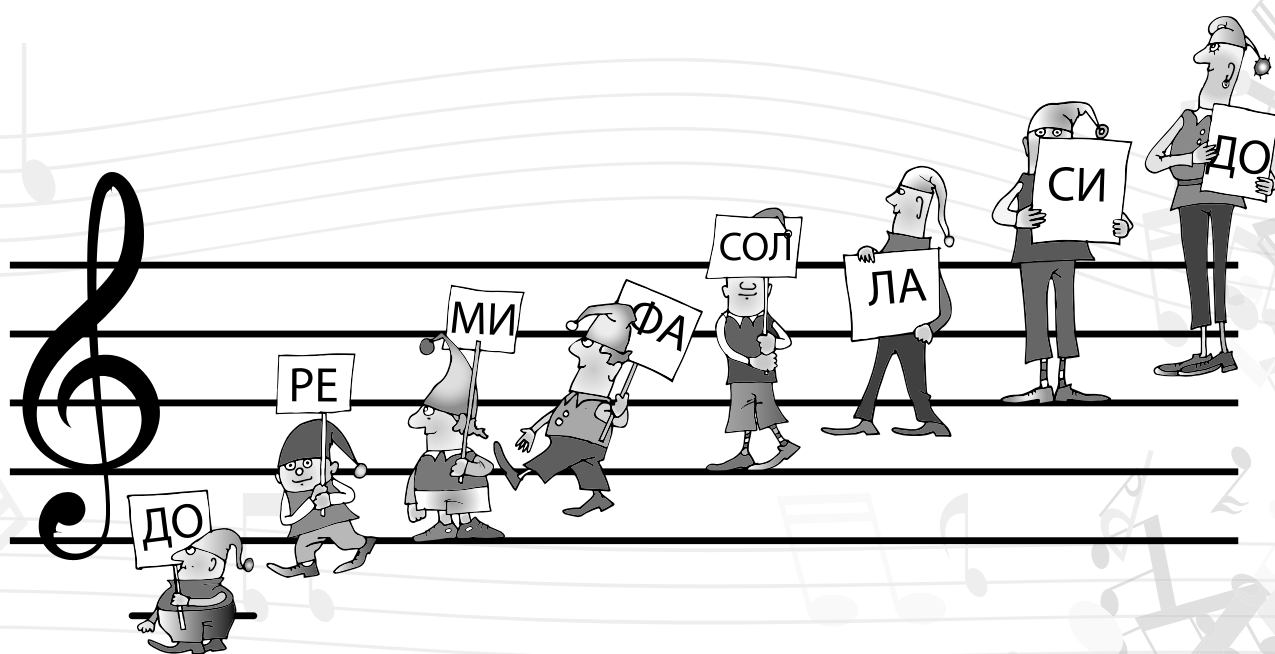

МУЗИКА 3. КЛАС
общообразователна подготовка
КНИГА ЗА УЧИТЕЛЯ

© Милка Иванова Толедова – автор
© Любомира Георгиева Христова – автор
© Пепа Христова Запрянова – автор
© Кирил Мавров – художник на илюстрациите
© Кирил Мавров – дизайн и оформление
© Издателство „Изкуства“, 2018
ISBN 978-619-7243-57-4

СЪДЪРЖАНИЕ

Увод	4
Учебна програма по музика	4
Учебно време	4
Учебно съдържание	4
Знанията	4
Допълнителна информация	6
Композитори	6
Работа по интердисциплинарни проекти	8
Песни за изпълнение	9
Произведения за слушане	10
Примерно годишно разпределение	11
Учебна програма по музика за 3. клас	26
Методически насоки за работа с учебника	36
Приложение (нотен материал)	68

УВОД

Учебното съдържание по музика в 3. клас е насочено към по-нататъшно надграждане на базисните знания и компетентности, натрупани в 1. и 2. клас. То предполага максимално приложение на извънучилищния опит на учениците в посока от познато към непознато, от най-достъпното в практически план към по-абстрактното. В учебното съдържание се открояват някои по-съществени нови моменти, свързани с понятията: петолиние, нотен ключ, ноти, тонови имена, паузи, размер, такт, тактова черта и др., които поставят основите на нотната грамотност на учениците.

УЧЕБНО ВРЕМЕ

Хорариум по учебен план: общообразователна подготовка – 1,5 часа седмично – 48 часа годишно. Дава възможност за постигането на добри резултати в музикално-образователния процес, като се имат предвид и други важни фактори – подготовката на учителите, условията на училището, регионалните особеност и др.

УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ

Учителят има свободата да структурира часа в зависимост от темата и индивидуалното си виждане при използването на дейностите – пеене, възприемане – слушане и творчески задачи. Съгласно разпределението на часовете според учебната програма на МОН уроците биват:

Уроци за нови знания	24 часа
За наблюдение в извънучилищна среда	3 часа
Уроци за затвърдяване на новите знания и за обобщение	18 часа
Уроци за диагностика на входно и изходно ниво	3 часа

Годишен хорариум: 48 часа

Структурата на учебника отразява схващането за мобилност – подвижност, заменяемост на елементи от материала, на тяхната последователност, на конкретни педагогически решения. Личната активност на учителя, изявата на собствените му възгледи, амбицията му за творчески художествен и педагогически избор в зависимост от конкретните условия във всеки клас и всеки урок е от изключително значение и поради факта, че учебните часове се разпределят по различен начин през учебната година във всяко училище.

Инструменталните пиеси/творби са достъпни, асоциативни, близки до светоусещането на третокласниците. Отново процесът на възприемане на музика се подпомага от илюстрациите на художника Киро Мавров. И тук, както при песните, учителят не е длъжен да спазва точно реда на материала от учебника.

ЗНАНИЯТА:

- за елементите на нотописа – поставят началото на нотната грамотност – нота, пауза, петолиние, ключ сол, знак за повторение първи и втори път;
- за музикалните инструменти, вокална и инструментална музика – представени са чрез характерни музикални примери, лесно запомнящи се и достъпни за третокласниците;
 - за народните празници и обичаи – допълват и надграждат знанията на учениците;
 - за размер и метрум – разпознава такт, тактова черта, размер 2/4, 3/4, 4/4 – свързани са с нотната грамотност и с допълването и надграждането на метроритмичния усет на учениците;
 - за музиката днес – представена е чрез запознаване със съвременни музикални инструменти и наблюдения върху присъствието на музиката в програми на радиото и телевизията.

Музикално-творческата дейност дава възможност за изява на учениците и техните самостоятелни и неповторими решения по повод на слушана пиеса и изпълнявана песен, инструментално озвучаване на дадена ситуация, съпровождане с различни музикални инструменти, подходящ изпълнителски вариант при изпълняването на песен – отсенки в динамиката, темпото, солисти – група и др., в откриване на възможности за инструментален съпровод и пр. Тя е застъпена и в учебника по музика за трети клас под формата на:

- съчиняване на инструментално или мелодическо въведение към познати/репертоарни песни;
- импровизиране на мелодия без текст (със сричка), като учителят подсказва настроението (радостно, тъжно, игриво и пр.);
- съчиняване на съпровод – с детски музикални инструменти или с ръце.

Учителят участва активно в съчиняването на музика, като предлага свои варианти.

Неизменна част от музикално-творческата дейност са музикалните дидактични игри. Особено подходящи за подпомагане на заучаване на нотите и трениране на нотно-четивните навици са игрите „Стой! Къде сме?“, „Живо пиано“, „Малкият учител“. При упражнение и развитие на метроритмичния усет е добре да се използват игри като „Парола“ и „Кълвач“, а за подобряване на дикцията на учениците „Беззвучен телевизор“, „Пей без глас“ и др. Играта „Светофар“ – пеене „наум“ (при червено) и „на глас“ (при зелен цвят), може да се използва за решаване на няколко различни задачи едновременно.

Импровизирането на танцови движения отново е свързано с добре познатите музикални жанрове: марш, валс и право хоро, ръченица, както и с пресъздаването на движения съобразно характера и настроението в текста на определени песни. Танците, които се заучават в урока по музика, могат да се използват при игрите драматизации, уроците концерти и пр.

Развитието на музикалния слух е свързано с певческата дейност и значително я подпомага. Работата върху песента включва няколко етапа:

- **Предварителна подготовка на преподавателя** – обхваща прослушване – ако е необходимо няколко пъти, и усвояване на песента, вникване в нейното съдържание и характер.
- **Показ и разучаване на песента** – запознаване с автора, кратък разбор на текста, обясняване на непознатите думи, изпълняване от учителя и неколккратно повтаряне от учениците на отделни фрази, които заедно с това се „сглобяват“.
- **Художествено оформяне на песента** – определяне на подходящ певчески звук съобразно жанра, характера и настроението на песента, звукоподражателни моменти, солисти, съпровод, динамика и пр.
- **Изразително изпълнение.**

Работата върху дадена песен продължава няколко учебни часа.

Възприемането – слушането на музика, е основна музикална дейност, от която зависят съдържанието, качеството и резултатите на другите основни музикални дейности – изпълнението и съчиняването. В програмата по музика са предвидени две насоки на музикално възприемане:

- Възприемането на музика изгражда умения и навици за проследяване на музикално развитие, за преживяване и разбиране на музиката. Учениците могат да отговорят самостоятелно или с подкрепа на преподавателя, да предложат подходящи рисунки и пр.
- Възприемане на откъси от музикални творби – слушане на музика с подчертано аналитични, диференцировъчни задачи – откриване „на колко се брои“, дълги и кратки трайности, размер, посока на мелодично движение, темпо, динамика, изпълнителски състав и пр.

Добре е учителят да предложи варианти на тематично обвързване на художествения материал – т.нар. колекции – по отношение на сходна или близка образност, характер, танц, размер, творчество на композитор и пр. „Колекциите“ позволяват едно и също произведение да попадне в няколко различни „колекции“, тъй като те могат да се съпоставят по различен признак. Това дава възможност различни страни на музикалното произведение да изпъкнат при многократно то му възприемане и то да се разгледа и осмисли в различни аспекти.

По отношение на структурирането на страниците в учебника са въведени някои общи символи:

ДОПЪЛНИТЕЛНА ИНФОРМАЦИЯ

Добри Чинтулов (1822–1886) е български поет, композитор и педагог. Автор е на около 20 стихотворения, сред които „Къде си, вярна ти любов народна?“, „Стани, стани, юнак балкански“, „Вятър ечи, Балкан стене“. Автор е и на учебници по реторика, литература, руски език, френски език, математика и нотно пеење, които никога не са обнародвани и също широко са се разпространявали сред съвременниците му, но само във вид на преписи от учители и ученици.

Добри Христов (1875–1941)

Автор е на повече от 400 песни, на църковна и хорова музика, на произведения за симфоничен оркестър – две балкански сюити, тържествена увертюра „Ивайло“. Той е един от първите български теоретици с научни трудове върху особеностите на българската народна музика. Музикалното училище в град Варна носи неговото име.

Тодор Иванов Попов (1821–2000) е български композитор и общественик. Роден е на 23 януари 1921 г. в Дряново. Завършва Държавната музикална академия през 1949 г., където преподаватели по композиция са му Парашкев Хаджиев, Веселин Стоянов, Марин Големинов и Панчо Владигеров. Пише голяма част от произведенията си специално за хор „Бодра смяна“. Обществена дейност Тодор Попов изпълнява като секретар на Съюза на българските композитори в периода 1962–1965 г. като главен секретар на творческото обединение на българските композитори.

Димитър Вълчев (1929–1995) е български композитор, член на Съюза на българските композитори, автор на камерна и поп музика, детски песни, музика към театрални постановки, оперети, мюзикъли, филмова музика. Най-известната му песен е „Една българска роза“. Повече от 30 години ръководи оркестъра при Държавния сатиричен театър в София. Неговите забавни песни са влезли в репертоара на най-известните български изпълнители и актьори като Йорданка Христова, Росица Николова, Маргарита Димитрова, Паша Христова, Петър Чернев и др., много от които наградени на наши и международни конкурси.

Васил Казанджиев (1934) е един от най-известните у нас и в чужбина български композитори. Автор е на много произведения – симфонии, инструментални концерти, хорови творби, музика към филми: „Боянския майстор“, „Шибил“, „Рицар без броня“ и др.

„Картини от България“ е произведение, което дава възможност публиката веднага да усети българското звучене. Заглавия на частите говорят сами за себе си: „Рилски манастир“, „Велико Търново“, „Гайди“, „Скоропоговорка“, „Селска песен“, „Кукерски танц“. Музиката естествено ни пренася във величествените Рилски манастир и Царевец, а „Селска песен“ и „Гайди“ в разказите на Елин Пелин.

Красимир Милетков (1952) е автор на песни и инструментални пиеси за деца. Носител на много награди, между които на детското жури (национален конкурс „Сладкопойна чучулига“, 1992 г.) за песента „Нео от Борнео“. През 1998 г. получава награда на Първия конкурс по композиция на името на Иван Спасов за клавирния цикъл „Музикална кутийка“.

Хайгашод Агасян (1953) – известен български композитор, инструменталист и певец. Автор е на много песни от българската поп музика, на театрална музика и на песни за деца.

Александър Савелиев (1958) – български композитор, автор на поп песни, изпълнявани от Емил Димитров, Кристина Димитрова и Орлин Горанов, Нели Рангелова, Петя Буюклиева и мн. др. Автор е и на песни и албуми за деца.

Димитър Костанцалиев – български композитор, създател и ръководител на вокално-театрална формация „Таласъмчета“, гр. София. Автор е на много детски песни и албуми с песни.

Жанина Янкулова – вокален педагог и композитор, създател на Вокална студия „Усмивки“ при НЧ „Родина“ 1860 г., град Стара Загора. Вокалната студия има издадени 3 самостоятелни албума с авторски песни по музика на Жанина Янкулова, текстове на Мая Дългъчева.

Ангел Маринов – композитор, изпълнител, преподавател по акордеон в АМТИИ, гр. Пловдив.

Пьотр Илич Чайковски (1840–1893) е гениален руски композитор и един от най-знаменитите творци на XIX век. Остава огромно творческо наследство: 10 опери – „Евгений Онегин“, „Дама Пика“, „Мазепа“ и трите са по Пушкин; три балета – „Лебедово езеро“, „Спящата красавица“, „Лешникотрошачката“, 6 симфонии, концерт за цигулка, концерт за пиано, клавирни творби, солови и хорови песни, романси, църковна музика.

Едвард Григ (1843–1907) е норвежки композитор, пианист и диригент. Композира голям брой романси, песни, клавирни пиеси и камерни творби, в които претворява красотата на норвежките народни песни.

Най-хубавите му оркестрови произведения са: концерт за пиано и оркестър, „Норвежки танци“ за симфоничен оркестър, двете сюити от музиката към пиесата на изтъкнатия норвежки драматург Хенрик Ибсен „Пер Гинт“, написани по молба на самия драматург.

Волфганг Амадеус Моцарт (1732–1809) е виден представител на Виенската класическа школа с огромно по обем творчество във всички музикални жанрове. Творбите му са едни от най-популярните сред тези на европейските класически композитори. Притежава феноменален слух, изключителна памет, блестящ изпълнителски и импровизаторски дар. Автор на около 40 симфонии, 25 концерта за пиано и оркестър, 7 концерта за цигулка и оркестър, 9 концерта за духови инструменти и оркестър, камерна музика, клавирни творби, арии, серенади, „Реквием“ и др. На основата на немския зингшпил (вид комична опера в Германия и Австрия през XVIII век) и на италианската опера буфа създава класически опери: „Отвлечане от сарая“ и „Вълшебната флейта“.

Луиджи Бокерини (1743–1805) е композитор и виолончелист, роден в Италия. Музиката му е с изящен и галантен стил. Най-известните му произведения са менуетът в ла мажор от струнния квинтет № 5 и концертът за виолончело и оркестър № 9 в си бемол мажор. Творчеството на Бокерини обхваща много камерни произведения: 29 сонати за виолончело, над 10 сонати за цигулка със съпровод на клавесин или пиано, над 100 струнни квартета и др. Освен това той е автор и на над 30 симфонии, 12 концерта за виолончело и оркестър, религиозна музика, опери.

Марсел Лусиен Ванджани (1891–1975) е френско-американски арфист и композитор. Автор е на произведенията: *Рапсодия на тема за грегорианско великденско пеене* за арфа и оркестър (флейта, обой, кларинет и струнни), *Поема симфония* за арфа и оркестър, *Ария в класически стил* за арфо и орган, 13 много лесни малки пиеси за арфа (1. Блян, 2. Ноиктюрно, 3. Баркарола), вариации, фантазии, дуети за 2 арфи и др.

Горан Брегович (1950) е композитор, който умело съчетава в музиката си фолклор от Балканите, класически елементи, хоров съпровод, рок акценти и цигански оркестър. Често кани в

трупата си няколко народни певици от ансамбъл „Филип Кутев“. Известен е с музиката си към филмите „Аризонска мечта“, „Кралица Марго“ и др. Горан Брегович представя своята музика на концерти по целия свят със своя „Оркестър за сватби и погребения“.

Джон Таунър Уилямс (1932) е американски композитор, диригент и пианист. Автор на музиката към филмите от поредиците „Междузвездни войни“, „Индиана Джоунс“, „Джурасик парк“, „Сам вкъщи“ и „Хари Потър“, а също и към „Извънземното“, „Империята на Слънцето“, „Супермен: филмът“, „Челюсти“, „Списъкът на Шиндлер“, „Амистад“, „Седем години в Тибет“, „Спасяването на редник Райън“, „Мемоарите на една гейша“ и др.

РАБОТА ПО ИНТЕРДИСЦИПЛИНАРНИ ПРОЕКТИ:

МУЗИКА, ИЗОБРАЗИТЕЛНО ИЗКУСТВО, ЧОВЕКЪТ И ОБЩЕСТВОТО, БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА

Национален празник на България

Описва Република България като отечество на всички български граждани. Свързва националния празник на България (3 март) с историческото събитие, което го определя. Разпознава герба, знамето и химна на Република България като национални символи. Свързва националния празник с исторически паметници, населени места, географски местности и пр. Дава примери за прояви на почит и уважение към българските национални герои и историческите паметници.

Изготвят афиш, табло, плакат с включена информация по темата, карта на България, снимки/рисуници, подходящи репертоарни песни – текстове, музика – изпълнения и пр.

Празничен календар

Включва информация за официалните празници – Нова година, 24 май, 1 ноември, както и за изучаваните народни обичаи – Коледа, сурвакари, Баба Марта, кукери, лазаруване, Великден, Гергьовден. Съпоставя българските народни празници с тези на етносите в България.

Изготвят календар, към който включват подходяща снимка/рисуника, кратка информация за всеки празник, текстове на песни, музика – изпълнения на репертоарни песни и пр.

Проектът може да е групов – класов, или индивидуален. Представянето му може да стане под формата на класова продукция – концерт пред родители, учители и гости.

Музикален лапбук

Представя елементите на нотописа, изучаваните метруми и размери и свързаните с тях танци, репертоарни песни и пр. Предлага задачи, упражнения както реализирани в клас, така и свои. Включват подходящи снимки/рисуници, текстове на песни, музика. Проектът може да е индивидуален или групов, като се представя пред съученици, родители, гости и пр.

Уроци – концерти

Новогодишен концерт и пролетен концерт дават възможност избор на подходящи песни, солисти, хореография, сценична подготовка на учениците от класа. Възможност за осъществяване на междупредметни връзки с български език и литература – избор на стихове, изготвяне на сценарий и покана към родители и учители, изобразително изкуство – оформяне на покана, подготовка на декори, украса и пр.

ПЕСНИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

Третокласници – Александър Савелиев, Ангелина Жекова
Песен за марша и валса – Димитър Костанцалиев, Младен Исаев
Сино, Стуяне, Стуяне – народна песен
Чуряшко ле – народна песен
Сред селото на мегдана – народна песен
Есен на полето – Тодор Попов, Тоно Лазаров
Песен за нотната стълбица – Хайгашод Агасян, Виктор Самуилов
РЕ и МИ – Ангел Маринов, Ангелина Жекова
Дойне мъри, хубава – народна песен
Урок по солфеж – Ангел Маринов, Ангелина Жекова
Музикална гатанка – Ангел Маринов, Ангелина Жекова
Молец – Хайгашод Агасян, Виктор Самуилов
Войник – Любомира Христова, Гергана Николова
Загубеният тон – френска песен, Ангелина Жекова
Врабчо и зимата – Димитър Вълчев, Н. Димитрова
Тръгнал ми е, коладе ле – народна песен
Нека бъдем добри – Александър Савелиев, Емилия Боянова
Новогодишен танц – Жанина Янкулова, Мая Дългъчева
Сурвакари – Андрей Дренников, Димитър Спасов
Зимна песничка – Христо Недялков, Димитър Спасов
Дядо Коледа пристига – арменска песен, Ангелина Жекова
Весела песничка – Ангел Маринов, Ангелина Жекова
Нощ е тиха – Добри Христов, Димитър Попов
Тих бял Дунав – популярна песен, Иван Вазов
Врѝх Шипка – Красимир Милетков, Иван Вазов
Дар за мама – Жанина Янкулова, Мая Дългъчева
Жерави, бели Дунави – народна песен
Прехвърќна птичка – народна песен
Великденски художник – Ангел Маринов, Румяна Златилова
Овчар през гора вървеше – народна песен
Родна реч – Добри Христов, Ран Босилек
Лято – Александър Савелиев, Ангелина Жекова

ПРОИЗВЕДЕНИЯ ЗА СЛУШАНЕ

Имперски марш – из филма „Междузвездни войни“

Валс за пиано – Пьотр Илич Чайковски

Право хоро – народен оркестър

Есенният дъжд чука по прозореца – Васил Казанджиев

Шумови откъси – гора и градска среда

Валс „Червено и черно“ – Ангел Маринов, Петър Маринов

Ръченица – Ангел Маринов

Пиеса за пиано – Ангел Маринов

Пиеса за синтезатор – Ангел Маринов

Менует – Луиджи Бокерини

Фонтанът – Марсел Ванджани

Асиметрико – Владимир Влаев

Неаполитански танц – Пьотр Илич Чайковски

„Утро“ из сюита „Пер Гинт“ – Едвард Григ

Концерт за кларинет – III част – Волфганг Амадеус Моцарт

„Декември“ из „Годишни времена“ – Пьотр Илич Чайковски

Коледарско хоро – Никола Ганчев

Желаем ви Весела Коледа – изпълнение на орган

Желаем ви Весела Коледа – детски, мъжки, женски и смесен хор

Кукерски танц – Стойко Георгиев

Марш – гвардейски духов оркестър

Вятър ечи, Балкан стене – Добри Чинтулов

Прехвъркна птичка – обработка: Филип Кутев

Едерлези – Горан Брегович

.....
/ЛОГО НА УЧИЛИЩЕТО/

**ПРИМЕРНО ГОДИШНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ
ПО МУЗИКА – ОБЩООБРАЗОВАТЕЛНА ПОДГОТОВКА**

ПО УЧЕБНИКА ПО МУЗИКА ЗА 3. КЛАС НА ИЗДАТЕЛСТВО „ИЗКУСТВА“

Утвърждавам:

Директор: (име и фамилия)

Уроци за нови знания	24 часа
За наблюдение в извънучилищна среда	3 часа
Уроци за затвърдяване на новите знания и за обобщение	18 часа
Уроци за диагностика на входно и изходно ниво	3 часа

Годишен хорариум: 48 часа

Изготвил:

(име и фамилия)

ПЪРВИ УЧЕБЕН СРОК

№ по ред	Учеб-на седмица по ред	Тема на урочната единица	Вид на урока	Очаквани резултати (компетентности на ученика) на ниво учебна програма	Нови понятия	Контекст и дейности (за всеки урок)	Методи и форми на оценяване по теми и/или раздели
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
1	1	Здравей, трети клас!	Затвърждаване на нови знания и общение	Показва лични музикални предпочитания и изпълнява предпочитани детски песни. Описва настроението и характера на изпълняваните песни. Пее групово или самостоятелно, дава примери за предпочитани песни, включва се в движения, танци и музикални игри.		Пеене: „Третокласници“ – Ал. Савелиев; песни по предложение на учителя Слушане: „Третокласници“ – Ал. Савелиев; произведения за слушане по предложение на учителя и по предпочитане на учениците	Устно и качествено оценяване от учителя
2	1	Да си припомним – изпълнителите на музика	Диагностика на входно и изходно ниво	Разграничава изпълнение на солист, хор и оркестър при възприемане на подходящи музикални примери.		Пеене: „Третокласници“ – Ал. Савелиев, песни по предложение на учителя Слушане: право хоро, Пайдушко хоро, ръченица, мъжки хор, детски хор, струнен оркестър, репертоарни песни от 2. клас	Тестово формиращо оценяване чрез зирани знаци
3	2	Марш, валс	Затвърждаване на нови знания и общение	Свързва жанровете марш и валс с форми на функциониране на музиката. Подбира подходящи словесни определения за характера на музиката. Пресъздава настроението в песента. Разпознава метрума на музика в размер 2/4 и 3/4 и определя метричната пулсация и характера на музиката като жанров белег за марша и валса. Определя темпото и го свързва с характера на жанровете марш и валс.	марш	Пеене: „Песен за марша и валса“ – Д. Костанцалиев Слушане: „Имперски марш“ – Дж. Уилямс, „Валс за пиано“ – П. И. Чайковски Импровизира ритмичен съпровод върху песен. Подбира подходящи средства за съпровод съобразно характера на музиката.	Портфолио

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
4	2	Право хоро	Затвърж- даване на нови зна- ния и об- общение	Слуша и разпознава право хоро и равномерно- на двувременна пулсация. Свързва метрума с графичен модел. Определя метричната пулсация и характера на музиката като жанрови белези.	право хоро, народен оркестър	Пеене: „Сину, Стуйане, Стуйане“, „Рада пере на реката“, „Боряно, Борянке“ Слушане: „Право хоро“ – наро- ден оркестър Танцуване на право хоро Изпълнява съпровод по графи- чен запис на метрум и ритъм.	
5	3	Пайдуш- ко хоро	Затвърж- даване на нови зна- ния и об- общение	Отчита равномерна и неравномерна метрич- на пулсация на две и на три. Разграничава пайдушко хоро в подходящи примери. Разпознава метрума на музика в размер 5/8. Определя метричната пулсация и характера на музиката като жанрови белези. Изпълнява ритмичен съпровод, като се ори- ентира по графичен запис на метрум.	Пайдушко хоро	Пеене: „Чуряшко ле“, „Комарко се женеше“ Слушане: „Чуряшко ле“, „Комар- ко се женеше“, „Пайдушко хоро“ Импровизира ритмичен съпро- вод върху песен.	
6	3	Ръченица	Затвърж- даване на нови зна- ния и об- общение	Свързва жанра ръченица с функциониране на музиката от вчера и днес. Отчита неравномерна пулсация на три и я отнася към жанра ръченица. Разпознава ръченица в звучаща музика: на- родна песен или инструментална пиеса. Пее песен в метроритъм на ръченица. Свързва метрума с графичен модел и го оп- ределя като жанров белег.	Ръченица	Пеене: „Сред селото на мегдана“ Слушане: „Сред селото на мегда- на“; изпълнение на народен оркестър Танцуване на ръченица	
7	4	Есента в музиката	Нови знания	Определя настроение, характер и изразител- ност в музикална творба. Разпознава песен по инструментален съпро- вод. Пее изразително песен и показва отношение към настроението на песента. Свързва посоката на мелодическото движе- ние с графичен модел. Показва/очертава с ръка мелодическото движение.	Посока на движение, кратки и дълги срички, четвъртина, половина и осмина нота	Пеене: „Есен на полето“ Слушане: „Есенният дъжд чука по прозореца“ – В. Казанджиев Ритмичен съпровод	

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
8	4	Есента в музиката	Затвърждаване на нови знания и общение	Определя настроение, характер и изразителност в музикална творба. Импровизира звукова картина. Разпознава песен по инструментален съпровод. Пее изразително песен и показва отношение към настроението на песента. Свързва посоката на мелодическото движение с графичен модел. Показва/очертава с ръка мелодическото движение.		Пеене: „Есен на полето“, „Есенно злато“, „Песен за дъждовните капки“ Слушане: „Есенният дъжд чука по прозореца“ – В. Казанджиев Ритмичен съпровод	Устна Индивидуална Групова Качествена
9	5	Семейството на нотите Тонова стълбица	Нови знания	При изпълнение на песен разграничава по слух кратки и дълги тонови трайности, съответстващи на половини, четвъртини и осмини ноти. Съотнася изучаваните тонови трайности с конкретни срички в текст на песен.	Ноти, петолиние	Пеене: „Песен за нотната стълбица“ – Х. Агасян Слушане: „Песен за нотната стълбица“ – Х. Агасян	
10	5	Ре и ми	Нови знания	Прави връзка между песните и техните илюстрации. Показва/очертава с ръка посоката на мелодическото движение на песента. Изпълнява по слух с детски инструменти изучаваните тонови трайности. Изпълнява ритмичен съпровод, като се ориентира по графичен и нотен запис на метрум и ритъм.	Мелодия Ре, ми	Пеене: „Ре и ми“ – А. Маринов, „Песен за нотната стълбица“ – Х. Агасян Слушане: „Ре и ми“ – А. Маринов, „Песен за нотната стълбица“ – Х. Агасян ритмичен съпровод	
11	6	До и фа	Нови знания	Познава петолиние, разположението на нотите върху петолинието и съответстващите им тонови имена. Свързва изучаваните видове мелодическо движение с графичен модел и елементарен нотен запис.	До, фа Пауза Първи и втори път	Пеене: „Дойне мъри хубава“ Слушане: „Дойне мъри хубава“, „Ре и ми“ – А. Маринов, „Песен за нотната стълбица“ – Х. Агасян ритмичен съпровод	
12	6	Сол, сол ключ	Нови знания	Познава петолиние, ключ сол, разположението на нотите върху петолинието и съответстващите им тонови имена. Свързва изучаваните видове мелодическо движение с графичен модел и елементарен нотен запис.	Ключ сол, нота сол, солист	Пеене: „Урок по солфеж“ – А. Маринов Слушане: „Урок по солфеж“ – А. Маринов, „Хоро“ – Д. Христов, „Дойне мъри, хубава“ ритмичен съпровод	

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
13	7	Размери 2/4 и 3/4, тактова тактова черта	Нови знания	Анализира разположението на изучаваните нотни стойности и паузи в размери 2/4, 3/4. Знае предназначението на обозначенията „знак за повторение“ и „първи и втори път“.	Размер 2/4 и 3/4, тактова тактова черта, силни и слаби времена	Пеене: репертоарни песни <i>Слушане:</i> „Имперски марш“, прато хоро, „Валс“ – П. И. Чайковски Ритмични упражнения	
14	7	Размер	Затвърждаване на нови знания и общение	Разпознава в нотен запис такт, тактова черта и размер. Анализира разположението на изучаваните нотни стойности и паузи в размери 2/4, 3/4. Знае предназначението на обозначенията „знак за повторение“ и „първи и втори път“.		Пеене: репертоарни песни <i>Слушане:</i> „Имперски марш“, прато хоро, „Валс“ – П. И. Чайковски Ритмични упражнения	
15	8	Наблюдение	гора и градска среда	Разпознава звуци и шумове в природата. Определя еднаквост и различие в изпълняваните песни. Импровизира мелодия по даден текст. Събира и използва информация при поставени задачи в дейности в извънучилищна обучаваща среда – звуците в природата. Прави разлика между шум и звук. Проявява толерантност към различни мнения. Наблюдава, споделя, коментира жива звукова среда. Участва в учебна дейност в извънучилищна обучаваща среда.		Пеене: репертоарни песни <i>Слушане:</i> шумови откъси	Устна Индивидуална Групова Качествена
16	8	Акордеон	Нови знания	Разпознава акордеон по външен вид и тембър. Определя еднаквост, различие и подобие в песни от училищния репертоар по слух и с помощта на графични средства. Отразява метрума двигателно и го свързва с графичен модел.	Акордеон, еднаквост и различие	Пеене: „Музикална гатанка“ – А. Маринов <i>Слушане:</i> валс „Червено и черно“ – А. Маринов, „Ръченица“ – А. Маринов	

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
17	9	Характер и настроение	Затвърждаване на нови знания и общение	Определя еднаквост, различие и подобие в песни от училищния репертоар по слух и с помощта на графични средства. Определя със свои думи темпо, динамика и характер на музиката в подходящи примери. Пресъздава характера на изпълняваните песни. Разпознава инструментална творба по характер, темпо, динамика и тембър.	Характер и настроение, темпо, динамика	Пеене: „Молец“ – Х. Агасян Слушане: по желание на преподавателя	
18		Пиано и синтезатор	Нови знания	Познава съвременни музикални инструменти: кийборд. Разпознава инструментална творба по характер, темпо, динамика и тембър.	Пиано Синтезатор/ кийборд	Пеене: репертоарни песни Слушане: Пиееса за пиано, Пиееса за синтезатор	
19	10	Струнни музикални инструменти	Затвърждаване на нови знания и общение	Разпознава инструментална творба по характер, темпо, динамика и тембър.	Струнен оркестър, арфа, китара	Пеене: репертоарни песни Слушане: „Менует“ – Бокерини, „Фонтанът“ – Ванджани, „Асиметрико“ – Влаев	
20	10	Електрическа китара	Нови знания	Познава съвременни музикални инструменти: електрическа китара. Разпознава инструментална творба по характер, темпо, динамика и тембър.	Електрическа китара	Пеене: „Войник“ – Л. Христова Слушане: „Менует“ – Бокерини, „Фонтанът“ – Ванджани, „Асиметрико“ – Влаев	
21	11	Духови музикални инструменти Кларинет	Нови знания	Разпознава по външен вид и тембър музикалните инструменти: кларинет. Познава принципа и различни начини на звукоизличане при духовите инструменти. Разграничава по тембър духовите инструменти от останалите.	Кларинет, тромпет, флейта	Пеене: „Загубеният тон“ – френска песен Слушане: „Неаполитански танц“ – П. И. Чайковски, „Утро“ – Пер Гинт – Е. Григ, „Концерт за кларинет“ – В. А. Моцарт	
22	11	Авторска и народна музика	Нови знания	Коментира присъствието на авторска и народна музика в празника и дава примери за функционирането на авторска и народна музика в ежедневието живот и в празниците. Разпознава най-малко два инструментални откъса от репертоара за слушане.	Авторска музика Народна музика Композитори	Пеене: „Загубеният тон“ – френска песен Слушане: по избор – разпознаване	

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
23	12	Позна- ваме ли музи- калните инстру- менти	Затвърж- даване на нови зна- ния и об- общение	Разпознава по външен вид и тембър музи- калните инструменти. Изброява най-малко четири имена на бъл- гарски и чужди музиканти – композитори.		Пеене: „Загубеният тон“ – френска песен; репертоарни песни Слушане: по избор – разпознава- не, свързано с упражнението	Устна Индивидуална Групова Качествена
24	12	Зимата в музиката	Нови знания	Изразява отношение към настроението на песните. Определя характера, темпото, динамиката в музиката. Сравнява темпото, динамиката и характера на музиката в песни с еднаква тематика. Наблюдава и разграничава звукоизобрази- телни елементи. Използва подходящи словесни определения за изразността и характера на музиката.	Еднаквост и различие	Пеене: „Врабчо и зимата“ – Д. Вълчев Слушане: „Декември“ из „Годиш- ни времена“ – П. И. Чайковски ритмичен съпровод Звукова картина	
25	13	Коледу- ване	Затвърж- даване на нови зна- ния и об- общение	Обогатяване на знанията за Коледа у нас и по света. Коментира мястото на празниците в живота на хората. Пее предпочитана песен от извънучилищния репертоар. Коментира ролята на коледарите в обряда коледуване. Разпознава характерно облекло и атрибути на коледарите. Разказва за народните обичаи, свързани с Коледа.	Коледа Коледарско наричане, метруми и хора	Пеене: „Тръгнал ми е, коладе ле“ Слушане: „Коледарско хоро“ Ритмичен съпровод	
26	13	Бъдни вечер и Рождест- во Хрис- тово	Нови знания	Разграничава народната и авторската музика в репертоара за пеене и слушане. Дава примери за функционирането на автор- ска и народна музика в ежедневиия живот и в празниците. Коментира музиката, смисъла и символиката във фолклорни обреди и участието на деца в тях.	Женски хор Смесен хор Орган	Пеене: „Нека бъдем добри“ – А. Савелиев Слушане: „Желаем ви Весела Коледа“ – изпълнение на орган, женски хор, мъжки хор, Детски хор, смесен хор	

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
27	14	Нова година	Нови знания	Разпознава по тембър и външен вид музикалните инструменти: орган. Разпознава изучаваните жанрове в изпълнение на различни инструментални формации. Слуша музика с определени задачи относно характер, музикално-изразни средства и др. Зимата около нас. Звучите през зимата. Съчиняване на мелодии по даден текст, съчиняване на звукови картини.	Тонрежисьор Смесен хор Женски хор Орган	Пеене: „Новогодишен танц“ – Ж. Янкулова Слушане: „Желаем ви Весела Коледа“ – изпълнение на орган, женски хор, мъжки хор, детски хор, смесен хор Пеене: репетиторни песни Слушане: по избор	Устна Индивидуална Групова Качествена
28	14	Проект – зима	Наблюдение				
29	15	Сурвакари	Затвърждаване на нови знания и общение	Свързва сурвакарите и отнася конкретни песни към съответния обред. Разграничава равномерна и неравномерна метрична пулсация на две и на три. Разпознава метрума на музика в размери 7/8 и 2/4. Разграничава ръченица и право хоро в изучаваната песен и в песни по избор. Определя метричната пулсация и характера на музиката като жанрови белези. Определя еднаквост и различие в песни от училищния репертоар по слух и с помощта на графичен запис. Проследява и определя посоката на мелодическото движение с помощта на графично изображение. Съотнася изучаваните тонови трайности с конкретни срички в текст на песен модел.	Ръченица	Пеене: „Сурвакари“ – А. Дренников, „Сурвакари“ – Б. Карадимчев, Х. Харалампиев, „Хей другиари, сурвакари“ – Сн. Донева Слушане: „Сурвакари“ – А. Дренников, „Сурвакари“ – Б. Карадимчев, Х. Харалампиев, „Хей другиари, сурвакари“ – Сн. Донева Ритмичен съпровод	
30	15	Зимна песничка	Нови знания	Свързва изучаваните видове мелодическо движение с графичен модел и елементарен нотен запис. Определя еднаквост, различие и подобие в песни от училищния репертоар по слух и с помощта на графични средства. Определя със свои думи темпо, динамика и характер на музиката в подходящи примери.	Темпо, мелодично движение, нотни стойности	Пеене: „Зимна песничка“ – Хр. Недялков Слушане: „Зимна песничка“ – Хр. Недялков Ритмичен съпровод	Устна Индивидуална Групова Качествена

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
31	16	Фолклор на етносите – Коледа	Нови знания	Свързва наричания и народни песни с народни обреди и обичаи. Коментира фолклорна музика и обреди на различни етноси в България.	Арменска Коледа	Пеене: „Дядо Коледа пристига“ Слушане: репертоарни произведения	
32	16	Семейството на нотите	Нови знания	Свързва изучаваните нотни стойности със съответните тонови трайности. Изпълнява подражателно ритмични последования от изучаваните нотни стойности. Познава графичния белег на цяла, половина, половина с точка, четвъртина и осмина нота и съответстващите им паузи.	Нота Ла Половина нота с точка размер	Пеене: „Весела песничка“ – А. Маринов Слушане: „Весела песничка“ – А. Маринов Ритмичен съпровод	
33	17	Семейството на нотите	Нови знания	Свързва изучаваните нотни стойности със съответните тонови трайности. Изпълнява подражателно ритмични последования от изучаваните нотни стойности. Познава графичния белег на цяла, половина, половина с точка, четвъртина и осмина нота и съответстващите им паузи.	Ноти си и до Ноти и паузи – цяла, половина, четвъртина, осмина Размер 4/4	Пеене: „Нощ е тиха“ – Д. Христов Слушане: „Нощ е тиха“ – Д. Христов	
34	18	Размер, такт, тактова черта	Затвърждаване на нови знания и общение	Свързва изучаваните нотни стойности със съответните тонови трайности. Изпълнява подражателно ритмични последования от изучаваните нотни стойности. Познава графичния белег на цяла, половина, половина с точка, четвъртина и осмина нота и съответстващите им паузи. Разпознава в нотен запис такт, тактова черта и размер. Анализира разположението на изучаваните нотни стойности и паузи в размери 2/4, 3/4 и 4/4.	Ноти, паузи, размери, такт и тактова черта, знаци в нотописа	Пеене: репертоарни песни Слушане: по избор	Устна Индивидуална Групова Качествена

ВТОРИ УЧЕБЕН СРОК

№ по ред	Учебна седмица по ред	Тема на урочната единица	Вид на урока	Очаквани резултати (компетентности на ученика) на ниво учебна програма	Нови понятия	Контекст и дейности (за всеки урок)	Методи и форми на оценяване по теми и/или раздели
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
35	19	Размер, такт, тактова черта	Диагностика			<p><i>Леене:</i> по избор от училищния и извънучилищния репертоар</p> <p><i>Слушане:</i> по избор от училищния и извънучилищния репертоар</p>	Тестово формиращо оценяване чрез скала от стилизирани знаци
36	20	Кукери	Нови знания	<p>Знае специфични белези на обреда и участниците в него.</p> <p>Разпознава кукери по външен вид, свързва ги с определени музикални характеристики. Коментира същността на кукерските игри.</p> <p>Определя метричната пулсация и характера на музиката като жанрови белези.</p> <p>Съчинява/импровизира мелодия по зададено стихотворение.</p>		<p><i>Леене:</i> по избор от училищния и извънучилищния репертоар</p> <p><i>Слушане:</i> Кукерски танц и др. по избор</p> <p>Ритмични и мелодични импровизации</p>	
37	21	Национален празник	Нови знания	<p>Коментира присъствието на разнообразна музика в програмите на радиото и телевизията.</p> <p>Определя еднаквост, различие и подобие в песни от училищния репертоар.</p> <p>Разпознава основни музикални жанрове: марш.</p>		<p><i>Леене:</i> „Тих бял Дунав“ – популярна мелодия</p> <p><i>Слушане:</i> „Марш“ – гвардейски духов оркестър</p> <p>Ритмичен съпровод</p>	
38	22	Национален празник	Наблюдение	<p>Коментира присъствието на разнообразна музика в програмите на радиото и телевизията.</p> <p>Съпровожда песни и подходящи инструментални откъси от училищния и/или извънучилищния репертоар, като се ръководи от метрума и темпото при изпълнение на съпровода. Изпълнява съпровод.</p>		<p><i>Леене:</i> „Връх Шипка“ – Кр. Милетков</p> <p><i>Слушане:</i> „Вятър ечи“ – Д. Чинтулов</p>	Проект

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
				по графичен запис на метрум и ритъм. Подбира подходящи средства за съпровод. Съобразно характера на музиката. Съпровожда по нотен запис подходящи песни в размери 2/4, и 4/4.			
39	23	Празникът на мама	Затвърждаване на нови знания и общение	Познава традицията, свързана с празника на мама. Знае подходящи песни за празника. Определя мелодия, характер, темпо, динамика в музикални примери. Изпълнява песните с подходящо темпо и динамика.	Осми март	Пеене: „Дар за мама“ – Ж. Янкулова, „Песен за мама“ – Р. Тасева, „Мама“ – П. Хаджиев и др. по избор Слушане: репертоарни пени	
40	24	Празничен концерт	Затвърждаване на нови знания и общение	Изпълнява песни със съпровод на детски музикални инструменти. Възпроизвежда в група и самостоятелно песните, синхронизира изпълнението им със съпровода, като изразява лично отношение.	Концерт фестивал, конкурс	Пеене: по избор Слушане: по избор ритмичен съпровод	
41	25	Лазаруване	Нови знания	Знае специфични белези на обряда, участието на децата в него и песните, които се изпълняват. Изпълнява ритмичен съпровод. Свързва темпото с характера и изразността на музиката. Разграничава народните от авторските песни в репертоара за пеене.	Лазаруване, право хоро, Пайдушко хоро, ръченица	Пеене: „Жерави, бели, Дунави“ Слушане: лазарски народни песни Ритмичен съпровод	
42	26	Авторска и народна музика	Нови знания	Изпълнява съпровод по графичен запис на метрум и ритъм. Подбира подходящи средства за съпровод. Съобразно характера на музиката. Коментира присъствието на авторска и народна музика в празника. Проследява по слух и с опора върху елементарен нотен текст посоката на мелодията Играе право хоро.	Авторска и народна музика	Пеене: „Прехвъркна птичка“ Слушане: „Прехвъркна птичка“ – обработка Филип Кутев Ритмичен съпровод	

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
43	27	Великден	Затвърждаване на нови знания и общение	Разпознава основни музикални жанрове: право хоро, Пайдушко хоро, ръченица в позната и непозната инструментална музика и песни на основата на типични жанрови белези – метрум, характер, темпо. Определя метрума на музика в размери 2/4, 3/4, 5/8 и 7/8 в песни и инструментални произведения от училищния репертоар.	Великден	Пеене: „Великденски художник“ – А. Маринов Слушане: „Великденски художник“ – А. Маринов, песни по темата Ритмичен съпровод	
44	28	Гергьовден Фолклор на етносите	Нови знания	Свързва наричания и народни песни с народни обреди и обичаи. Коментира фолклорна музика и обреди на различни етноси в България. Свързва наричания и народни песни с народни обреди и обичаи. Коментира фолклорна музика и обреди на различни етноси в България.	Гергьовден	Пеене: „Овчар през гора вървеше“ Слушане: „Едерлези“ – Г. Брегович Ритмична импровизация	
45	29	24 май	Нови знания	Пресъздава характера на песента при изпълнение. Синхронизира изпълнението си със съпровода и общата звучност. Следва указанията и жестовете на учителя. Определя еднаквост, различие и подобие в песни от училищния репертоар по слух и с помощта на графични средства. Коментира присъствието на разнообразна музика в програмите на радиото и телевизията.	24 май Еднаквост, повторение и контраст	Пеене: „Родна реч“ – Д. Христов Слушане: „Родна реч“ – Д. Христов Ритмичен съпровод	Проект
46	30	Да провем своите знания	Затвърждаване на нови знания и общение	Определя еднаквост, различие и подобие в песни от училищния репертоар по слух и с помощта на графични средства. Свързва наричания и народни песни с народни обреди и обичаи. Разпознава основни музикални жанрове: право хоро, Пайдушко хоро, ръченица, марш, валс. Определя метрума на музика в размери 2/4, 3/4, 5/8 и 7/8 в песни и инструментални произведения от училищния репертоар.		Пеене: репертоарни песни Слушане: репертоарни произведения Ритмичен съпровод към изучаваните песни	Портфолио

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
47	31			<p>Проследява по слух и с опора върху елементарен нотен текст посоката на мелодията. Свързва изучаваните нотни стойности със съответните тонови трайности. Познава графичния белег на цяла, половина, половина с точка, четвъртина и осмина нота и съответстващите им паузи. Разпознава по тембър и външен вид музикалните инструменти: орган, кларинет, синтезатор, електрическа китара, женски хор, смесен хор.</p>		<p>Пеене: репертоарни песни <i>Слушане</i>: репертоарни произведения Деня</p>	<p>Тестово формиращо оценяване чрез скала от стилизирани знаци.</p>

УЧЕБНА ПРОГРАМА ПО МУЗИКА ЗА III КЛАС (ОБЩООБРАЗОВАТЕЛНА ПОДГОТОВКА)

КРАТКО ПРЕДСТАВЯНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

Учебната програма по **музика** за трети клас на началния етап от основната образователна степен описва задължителното обучение.

Учебното съдържание е насочено към по-нататъшно надграждане на базисните знания и компетентности, които са натрупани в процеса на обучение в първи и втори клас. Те са свързани с различните аспекти на музикалното изкуство и с изграждането на музикалноизпълнителски, музикалноаналитични, познавателни, социални и други компетентности у ученика.

Спецификата на музикалнообразователния процес в трети клас предполага акцент върху дейностите, в процеса на които се овладяват необходимите знания, умения и отношения. Разбирането на базисните знания за музиката, осмислянето и правилната употреба на основните понятия се осъществява в процеса на дейности като изпълнение на музика, възприемане на музика, импровизация на ритъм, без да се наговарват учениците с излишни теоретични дефиниции.

Основните учебни теми в трети клас и свързаните с тях знания, умения и отношения са субектно ориентирани – акцентът е поставен върху активната позиция на ученика в процеса на обучение. Учебното съдържание предполага максимално приложение на извънучилищния опит на учениците в посока от познато към непознато, от най-достъпното в практически план към по-абстрактното.

В учебното съдържание се открояват някои по-съществени нови моменти, свързани с понятията: петолиние, нотен ключ, ноги, тонови имена, паузи, размер, такт, тактова черта и други, които поставят основите на нотната грамотност на учениците.

Музикалнообразователният процес в трети клас:

- осигурява условия за разширяване на усвоените знания от първи клас и втори клас и постепенно надграждане на нови;
- създава предпоставки учениците да изпитват радост от общуването с музика, провокира тяхната артистичност и въображение;
- създава условия за изява на толерантно избирателно отношение към явления от различни типове и видове музика и от различни музикални култури, и способност за мотивиране на личните музикални предпочитания;

- изгражда умения в областта на основните видове музикални дейности - изпълнение, слушане и импровизация;
- дава основни знания и умения във връзка със същността на музиката и социалната ѝ роля;
- създава условия за разгръщане на личностните музикални заложби и интереси.

Образователният процес по музика изисква и реализиране на извънурочни дейности, каквито са тържествата във връзка с отбелязване на национални и календарни празници (коледни, новогодишни, великденски), патронен празник на училището, тържество за завършване на учебната година.

Познавателните и развиващите дейности се съчетават органично с емоционалното отношение към музиката и разкриват широки възможности за интеграция с други изкуства и извънхудожествени сфери.

Учебното съдържание е конкретизирано в 11 теми, които предполагат надграждане на базисните знания и компетентности за основните дейности в обществената музикална практика: изпълнение на музика, възприемане на музика и музикално творчество, елементи на музикалната изразност – мелодия, ритъм, метрум, темпо, динамика, тембър, красотата и разнообразието на българската фолклорна музика и обредност, както и връзката между музиката и съвременните технологии.

В музикалнообразователния процес по музика в трети клас се създават условия за по-ефективно развитие на музикалните способности, като съществен фактор за емоционално общуване с музиката и успешно реализиране на музикалните дейности. Създават се умения за работа в екип, съобразяване с мнението на другите и мотивация за активно участие в педагогическото взаимодействие учител-ученик.

В процеса на дейностите, изнесени в извънучилищна обучаваща среда се натрупват музикални впечатления и богат социален опит относно многообразното функциониране на музиката в живота на хората, за възможностите на съвременната озвучителна техника, като фактор за качеството на концертните изяви, както и конкретни слухови представи относно звуковата специфика на градската среда, които обогатяват слуховия опит на учениците.

Изброените теми са примерни и конкретизацията на тяхната формулировка, обем и брой на методически единици за нови знания е подчинена на изискванията на конкретните условия.

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ОБУЧЕНИЕТО В КРАЯ НА КЛАС

Области на компетентност	Знания, умения и отношения
<p>Музикална практика: <i>музициране, възприемане на музика</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Пее най-малко четири песни по избор от училищния репертоар - авторски и народни. • Пее песни по избор от извънучилищния репертоар. • Възпроизвежда ритмичен съпровод по графичен модел и по нотен запис. • Импровизира съпровод върху песни и инструментална музика по свой избор. • Разпознава три характерни откъса от музикални творби от репертоара за слушане, сред които най-малко два инструментални.
<p>Елементи на музикалната изразност</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Определя със свои думи музикалноизразните средства: мелодия, характер, темпо, динамика. • Разпознава по тембър и външен вид музикалните инструменти: кларинет, орган, акордеон. • Знае принципа на звукоизвличане при духовите инструменти. • Разграничава звучността на женски и смесен хор. • Определя еднаквост, различие и подобие в песни от училищния репертоар. • Определя метрума на музика в размери 2/4, 3/4, 5/8 и 7/8 в песни и инструментални произведения от училищния репертоар, и размери 2/4, 3/4, и 4/4 в леки нотни примери. • Познава основни елементи на нотописа: петолиние, сол ключ, ноти и съответстващите им тонови имена, нотни стойности и паузи до осмина. • Проследява по слух и с опора върху елементарен нотен текст посоката на мелодията (възходяща, низходяща, повтарящи се тонове) и вида на мелодичното движение (постепенно движение и скок в мелодията).
<p>Музика и игра</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Играе право хоро и ръченица. • Импровизира танцови движения върху характерна музика от различни стилове по свой избор.
<p>Музика и общество</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Разпознава основни музикални жанрове: марш, валс, право хоро, пайдушко хоро, ръченица в позната и непозната инструментална музика и песни на основата на типични жанрови белези – метрум, характер, темпо.

	<ul style="list-style-type: none"> • Изброява най-малко четири имена на български и чужди музиканти - композитори и изпълнители, свързани с изучавания материал. • Дава примери за функционирането на авторска и народна музика в ежедневиия живот и в празниците. • Коментира музиката, смисъла и символиката във фолклорни обреди и участието на деца в тях. • Коментира фолклорна музика и обреди на различни етноси в България.
--	---

УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ

Теми	Компетентности като очаквани резултати от обучението	Нови понятия
Пеене на песни	<ul style="list-style-type: none"> • Изпълнява четири песни от училищния репертоар - авторски и народни. • Изпълнява по избор песни от извънучилищния репертоар. • Възпроизвежда мелодията и метроритъма според индивидуалните си възможности. • Пресъздава характера на песента при изпълнение. • Синхронизира изпълнението си със съпровода и общата звучност. • Следва указанията и жестове на учителя. • Мотивира избора си на предпочитана песен. • Проявява емоционално отношение и артистичност при изпълнение на песни. 	
Ритмичен съпровод	<ul style="list-style-type: none"> • Съпровожда песни и подходящи инструментални откъси от училищния и/или извънучилищния репертоар, като се ръководи се от метрума и темпото при изпълнение на съпровода. • Изпълнява съпровод по графичен запис на метрум и ритъм. • Подбира подходящи средства за съпровод съобразно характера на музиката. • Съпровожда по нотен запис подходящи песни в размери 2/4, 3/4 и 4/4. • Импровизира ритмичен съпровод върху песен или инструментален откъс по избор. 	

	<ul style="list-style-type: none"> • Участва в съчиняването на тематични звукови картини. 	
Слушане на музика	<ul style="list-style-type: none"> • Слуша музика с определени задачи относно характер, музикалноизразни средства и други. • Проследява мелодия, характер, темпо и динамика в подходящи инструментални творби и ги използва като слухова опора при разпознаване. • Разпознава песен по характерен ритъм. • Разпознава най-малко два инструментални откъса от репертоара за слушане 	
Елементи на музикалната изразност	<ul style="list-style-type: none"> • Определя със свои думи темпо, динамика и характер на музикага в подходящи примери. • Подбира подходящи определения за звучността на изучаваните инструменти. • Пресъздава характера на изпълняваните песни. • Разпознава инструментална творба по характер, темпо, динамика и тембър. 	
Вокална и инструментална музика	<ul style="list-style-type: none"> • Разпознава по външен вид и тембър музикалните инструменти: кларинет, орган, акордеон. • Познава принципа и различни начини на звукоизвличане при духовите инструменти. • Разграничава по тембър духовите инструменти от останалите. • Разграничава народните инструменти от останалите. • Разпознава звучността на женски хор и смесен хор. 	<ul style="list-style-type: none"> • кларинет • орган • акордеон • духови инструменти • женски хор • смесен хор
Еднаквост, различие, подобие	<ul style="list-style-type: none"> • Определя еднаквост, различие и подобие в песни от училищния репертоар по слух и с помощта на графични средства. 	
Метрум и размер	<ul style="list-style-type: none"> • Разграничава и отчита равномерна и неравномерна пулсация „на две” и „на три”. • Отразява метрума двигателно и го свързва с графичен модел. • Разпознава метрума на музика в размери 2/4, 3/4, 4/4, 5/8 и 7/8. 	<ul style="list-style-type: none"> • такт • тактова черта • размер

	<ul style="list-style-type: none"> • Разпознава в нотен запис такт, тактова черта и размер. • Анализира разположението на изучаваните нотни стойности и паузи в размери 2/4, 3/4, и 4/4. 	
Елементи на нотописа	<ul style="list-style-type: none"> • Познава графичния белег на цяла, половина, половина с точка, четвъртина и осмина нота и съответстващите им паузи. • Свързва изучаваните нотни стойности със съответните тонови трайности. • Изпълнява подражателно ритмични последования от изучаваните нотни стойности. • Познава петолиние, ключ „сол“, разположението на нотите върху петолинието и съответстващите им тонови имена. • Знае предназначението на обозначенията „знак за повторение“ и „първи и втори път“. • Свързва изучаваните видове мелодическо движение с графичен модел и елементарен нотен запис. 	<ul style="list-style-type: none"> • нота • пауза • петолиние • тонови имена • ключ „сол“ • знак за повторение • първи и втори път
Посока на движение на мелодията		
Музика и движение	<ul style="list-style-type: none"> • Тантува право хоро и ръченица върху музика от училищния и извънучилищния репертоар. • Съчинява тематични танци по характерна музика. • Импровизира разнообразни движения върху музика по избор. 	
Музикални жанрове	<ul style="list-style-type: none"> • Свързва метричната пулсация и характера на музиката с изучаваните жанрове. • Разпознава изучаваните жанрове, в изпълнение на различни инструментални формации. • Дава примери за присъствието на изучаваните жанрове в ежедневието и празника на хората. 	
Авторска и народна музика	<ul style="list-style-type: none"> • Разграничава народната и авторската музика в училищния репертоар. • Назовава четри имена на български и чужди музиканти – композитори и 	

	<ul style="list-style-type: none"> • Коментира присъствието на авторска и народна музика в празника и ежедневието. • Познава символиката и съдържанието на коледуването, сурвакането, кукерските игри и лазаруването. • Свързва наричания и народни песни с народни обреди и обичаи. • Коментира фолклорна музика и обреди на различни етноси в България. 	
Музиката днес	<ul style="list-style-type: none"> • Познава съвременни музикални инструменти: електрическа китара, кийборд • Коментира присъствието на разнообразна музика в програмите на радиото и телевизията. 	<ul style="list-style-type: none"> • електрическа китара • кийборд

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ЗАДЪЛЖИТЕЛНИТЕ УЧЕБНИ ЧАСОВЕ ЗА ГОДИНАТА

Годишен брой часове за изучаване на предмета в III клас - 48 часа

Препоръчително разпределение на часовете:

За нови знания	24 часа	50 %
За затвърдяване на новите знания и за обобщение		47 %
За наблюдение в извънучилищна обучаваща среда	4-5 часа	2 %
За контрол и оценка (входно, междинно и изходно ниво)	2-3 часа	1 %

СПЕЦИФИЧНИ МЕТОДИ И ФОРМИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ПОСТИЖЕНИЯТА НА УЧЕНИЦИТЕ

Оценяването на индивидуалните постижения на учениците по музика в трети клас се осъществява предимно устно и стимулира музикалната им изява, свързана с пеене и с възприемане на музиката.

Чрез писмена проверка на знанията и уменията на учениците се диагностицира входното ниво в началото на учебната година и изходното ниво в края на учебната година. Резултатите на учениците, установени чрез писмени форми на оценяване, се съхраняват в портфолиото на ученика. Критериите за оценяване на писмените работи се обсъждат предварително с класа и се прилагат и за самооценяване на ученика. В тях не се включва възпроизвеждане на определения и на теоретични знания.

Поставените оценки са с качествен показател, който може да бъде изразен с разнообразни символи.

ДЕЙНОСТИ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА КЛЮЧОВИТЕ КОМПЕТЕНТНОСТИ, КАКТО И МЕЖДУПРЕДМЕТНИ ВРЪЗКИ

Интегративните връзки между музиката и останалите учебните предмети се осъществяват чрез общи проблеми, теми и понятия. Интеграцията с останалите изкуства и с другите културно-образователни области съдейства за изграждане на цялостна и единна представа за света и разкриване на общи закономерности в историческото и съвременното им развитие.

Спецификата на музикалнообразователния процес създава условия за придобиване на ключовите компетентности:

Ключови компетентности	Деятности и междупредметни връзки
Компетентности в областта на българския език	<ul style="list-style-type: none">✓ описване на звукови картини, начални умения за изводи и обобщения;✓ изказване на мнение при възприемане на музиката;✓ търсене на понятия за определяне характера на музикалното произведение;✓ четене и обсъждане на текстове на песни.
Умения за обичуване на чужди езици	<ul style="list-style-type: none">✓ възпроизвеждане на песни по избор на чужд език.

<p><i>Математическа компетентност и основни компетентности в природните науки и на технологиите</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ участие в дидактически игри за затвърдяване на по-важните елементи на музикалната изразност – мелодия, ритъм, метрум, темпо; ✓ изпълнение на музикални произведенията, посветени на различни природни обекти и явления.
<p><i>Дигитална компетентност</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ използване на компютърните технологии за търсене и съхраняване на звукова информация; ✓ познаване на съвременни музикални инструменти; ✓ използване на компютърните технологии за търсене и съхраняване на звукова информация, познаване на съвременни музикални инструменти.
<p><i>Умения за учене</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ следване на указания за музикално-изпълнителска дейност; ✓ планиране на собствената дейност в групово музициране; ✓ сравняване на различни музикални произведения, обобщаване, групиране по определен признак, работа с модели; ✓ самостоятелно събиране и използване на информация по време на дейности в изнесена обучаваща среда – наблюдение на природна звукова среда; ✓ посещение на концерти в рамките на местни музикални форуми (фестивали, конкурси, събори и други), ✓ запознаване с предварителната техническа подготовка за озвучаване на музикални изпълнителски изяви.
<p><i>Социални и граждански компетентности</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ обсъждане на различни музикални произведения, стимулиращи учениците към патриотизъм, като например песента „Родна реч“, муз. Добри Христов, текст Ран Босилек ✓ слушане на музика на различните етноси и народи – търпимост, умения за работа в екип и други.
<p><i>Инициативност и предприемчивост</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ активно участие с музикални изяви в различни тематични дейности – благотворителни кампании; ✓ участие в поздравителни концерти (в детски градини, домове за възрастни хора и други); ✓ изготвяне на проекти за училищни тържества, сценични музикално-творчески изяви и други.
<p><i>Културна компетентност и</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ изразяване на емоционалното преживяване при общуването с българския музикален и танцов фолклор;

<p><i>творчество</i></p> <p><i>Умения за подкрепа на устойчивото развитие и за здравословен начин на живот и спорт</i></p>	<p>✓ коментиране на подходящи музикални произведения, изразяващи значението на адекватното поведение на човека в природата, на улицата, у дома и на обществени места за опазване на човешкото здраве, за опазване на природата, оценява значението на природосъобразния начин на живот.</p>
--	---

Постигането на образователните цели по предмета може да се осъществи и чрез дейности в извънучилищна обучаваща среда:

- а) наблюдение в изнесена музикалнотворческа среда:
 - посещение на концерти в рамките на местни музикални форуми (фестивали, конкурси, събори и други);
 - запознаване с предварителната техническа подготовка за озвучаване на музикални изпълнителски изяви;
- б) наблюдение на жива звукова среда: ориентация в спецификата на градска звукова среда.

Забележка: Посочените дейности са примерни и не изчерпват възможностите за изграждане на междупредметни връзки

ТЕМА: ЗДРАВЕЙ, ТРЕТИ КЛАС!

Урок № 1/с. 3–5

Музикален материал:

За пеене: „Третокласници“ – А. Савелиев, „Второкласници“ – А. Савелиев, „Родина“ – Г. Спасов, „Ден славен“ – Д. Бойчев

За слушане: „Третокласници“ – Ал. Савелиев

Цели на урока:

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус
- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност

Обезпечаване на урока: учебник, музикални дискове, е-учебник

Тип на урока: за обобщение

Компетенции на учениците:

Основни понятия	Основни знания	Основни умения
Песен Танц Игра	<ul style="list-style-type: none">• Правила при пеене и слушане на музика	<ul style="list-style-type: none">• Пее групово или самостоятелно.• Дава примери за предпочитана песен• Предлага танцови движения и музикални игри

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	
Преговор на знанията и уменията на учениците по темата	2–5 минути	<ul style="list-style-type: none">• Разпяване• Разучаване на песен „Третокласници“
Основна част	15–25 минути	<ul style="list-style-type: none">• Художествена работа: песен „Третокласници“ – предложение за солисти и група
Въпроси на учениците, свързани с новата тема	1–3 минути	<ul style="list-style-type: none">• За слушане: отгатване на песни, танци, музикални инструменти – определяне на характер, темпо, динамика
Рефлексия	2–4 минути	<ul style="list-style-type: none">• Песен по желание на учениците

ТЕМА: ДА СИ ПРИПОМНИМ

Урок № 2/с. 3–5

Музикален материал:

За пеене: „Третокласници“ – А. Савелиев

За слушане: произведения, свързани с проверката на знанията

Цели на урока:

- Образователни – правила, практически дейности по предмета, анализ и синтез
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус
- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност, умения за анализ и синтез

Обезпечаване на урока: учебник, музикални дискове, е-учебник

Тип на урока: диагностика и входно ниво

Компетенции на учениците:

Основни понятия	Основни знания	Основни умения
Солист Хор Оркестър	<ul style="list-style-type: none">• Разграничава изпълнения	<ul style="list-style-type: none">• Съблюдава изисквания и правила при пеене• Синхронизира изпълнението си с общата звучност• Реагира на указанията на учителя• Предлага танцови движения

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	
Преговор на знанията и уменията на учениците по темата	2–5 минути	• Разпяване с фраза от песента „Трето-класници“
Основна част	15–25 минути	• Художествена работа: песен „Трето-класници“
Въпроси на учениците, свързани с новата тема	1–3 минути	• За слушане: откъси от произведения, свързани с диагностиката, песни по избор
Рефлексия	2–4 минути	

ТЕМА: МАРШ И ВАЛС

Урок № 3/с. 6–7

Музикален материал:

За пеене: „Песен за марша и валса“ – Д. Костанцалиев, „Родина“ – Г. Спасов, „Пази песента“ – Д. Недялкова

За слушане: „Имперски марш“, „Валс за пиано“ – Чайковски

Цели на урока:

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус
- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност

Обезпечаване на урока: учебник, музикални дискове, е-учебник

Тип на урока: Затвърждаване на нови знания и обобщение

Компетенции на учениците:

Основни понятия	Основни знания	Основни умения
Марш Валс	<ul style="list-style-type: none"> • Определя характер/настроение на музиката • Определя темпо и го свързва с характера на марша и валса 	<ul style="list-style-type: none"> • Разпознава и съпоставя марш и валс • Реагира двигателно на маршовост и танцовалност • Разпознава метрума на музиката в размер 2/4 и 3/4

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	
Преговор на знанията и уменията на учениците по темата	2–5 минути	• Разпяване с фраза • Разучаване на „Песен за марша и валса“
Основна част	15–25 минути	• Художествена работа: „Родина“, „Пази песента“ • За слушане: „Имперски марш“ и „Валс за пиано“ – определя темпо, характер, метрум – разпознава и съставя графичен модел
Въпроси на учениците, свързани с новата тема	1–3 минути	
Рефлексия	2–4 минути	• Изпълнява маршови и танцови движения по репертоарни песни

ТЕМА: ПРАВО ХОРО

Урок № 4/с. 8–9

Музикален материал:

За пеене: „Сино, Стуяне, Стуяне“, „Рада пере на реката“, „Боряно, Борянке“

За слушане: репертоарни песни, право хоро

Цели на урока:

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус
- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност

Обезпечаване на урока: учебник, музикални дискове, е-учебник

Тип на урока: Затвърждаване на нови знания и обобщение

Компетенции на учениците:

Основни понятия	Основни знания	Основни умения
Право хоро	<ul style="list-style-type: none">• Определя характер/настроение на песен• Разпознава право хоро по звучаща музика	<ul style="list-style-type: none">• Формулира мнение• Разпознава и прилага графичен модел при определянето на метрум на хорото
Народен оркестър	<ul style="list-style-type: none">• Разпознава по тембър и външен вид изучаваните народни муз. инструменти	<ul style="list-style-type: none">• Предлага подходящи танцови движения

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	
Преговор на знанията и уменията на учениците по темата	2–5 минути	<ul style="list-style-type: none">• Разпяване с песента „Боряно, Борянке“ – определя графичен модел на право хоро и посока на движение на мелодия• Разучаване на песента „Сино, Стуяне, туяне“ – определя метрум, темпо, съставя графичен модел• Определя инструменти, свързани с народния оркестър
Основна част	15–25 минути	<ul style="list-style-type: none">• За слушане: право хоро – определя метрум, солиращи инструменти, предлага съпровод с детски музикални инструменти, предлага подходящи танцови движения
Въпроси на учениците, свързани с новата тема	1–3 минути	
Рефлексия	2–4 минути	<ul style="list-style-type: none">• Художествена работа: „Рада пере на реката“

ТЕМА: ПАЙДУШКО ХОРО

Урок № 5/с. 10

Музикален материал:

За пеене: „Чуряшко ле“, „Комарко се женеше“

За слушане: Пайдушко хоро

Цели на урока:

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус
- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност

Обезпечаване на урока: учебник, музикални дискове, е-учебник

Тип на урока: Затвърждаване на нови знания и обобщение

Компетенции на учениците:

Основни понятия	Основни знания	Основни умения
Пайдушко хоро Знак за повторение	<ul style="list-style-type: none">• Разпознава метрума на музиката в размер 5/8	<ul style="list-style-type: none">• Определя метрична пулсация и характер на музиката като жанрови белези

		<ul style="list-style-type: none"> • Изпълнява ритмичен съпровод, като се ориентира по графичен запис на метрум
--	--	--

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	
Преговор на знанията и уменията на учениците по темата	2–5 минути	<ul style="list-style-type: none"> • Разпяване и изучаване на песента „Чуряшко ле“ – определя метрична пулсация и характер на музиката като жанрови белези
Основна част	15–25 минути	<ul style="list-style-type: none"> • За слушане: „Пайдушко хоро“ – определя метрум, съставя графична схема • Съпоставя/отгатва от звучащи примери метрична пулсация и характер на музиката на Пайдушкото и правото хоро
Въпроси на учениците, свързани с новата тема	1–3 минути	<ul style="list-style-type: none"> • Изпълнява ритмичен съпровод на „Комарко се женеше“ – работа по групи, солисти
Рефлексия	2–4 минути	<ul style="list-style-type: none"> • Изпълнява ритмичен съпровод на „Сино, Стюяне, Стюяне“ – работа по групи, солисти

ТЕМА: РЪЧЕНИЦА

Урок № 6/ с. 11

Музикален материал:

За пеене: „Сред селото на мегдана“, „Събрали ми са, събрали“, „Синигер се женеше“

За слушане: изпълнение на народен оркестър

Цели на урока:

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус
- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност

Обезпечаване на урока: учебник, музикални дискове, е-учебник

Тип на урока: Затвърждаване на нови знания и обобщение

Компетенции на учениците:

Основни понятия	Основни знания	Основни умения
Ръченица Народен оркестър	<ul style="list-style-type: none"> • Отчита неравномерна пулсация 	<ul style="list-style-type: none"> • Разпознава ръченица в звучаща музика • Пее песен в метроритъм на ръченица • Прилага графичен модел към метрума на ръченицата

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	
Преговор на знанията и уменията на учениците по темата	2–5 минути	<ul style="list-style-type: none"> • Разпяване и изучаване на песента „Сред селото на мегдана“ • Художествена работа и преговор на песента „Събрали ми са, събрали“

Основна част	15–25 минути	<ul style="list-style-type: none"> • За слушане: „Ръченица“ – Ст. Георгиев и изпълнение на тъпан. Народен оркестър • Разграничава право и Пайдушко хоро от ръченица. Съставя графични модели на метрума • Художествена работа: песните „Сино, Стягане, Стягане“ и „Чуряшко ле“
Въпроси на учениците, свързани с новата тема	1–3 минути	
Рефлексия	2–4 минути	

ТЕМА: ЕСЕНТА В МУЗИКАТА

Урок № 7/с. 12–13

Музикален материал:

За пеене: „Есен на полето“ – Т. Попов, „Песен за дъждовните капки“ – А. Райчев, „Есенно злато“ – А. Савелиев, „Есен“ – П. Ступел

За слушане: „Есенният дъжд чука по прозореца“ – В. Казанджиев

Цели на урока:

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус
- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност

Обезпечаване на урока: учебник, музикални дискове, е-учебник

Тип на урока: за нови знания

Компетенции на учениците:

Основни понятия	Основни знания	Основни умения
<p>Настроение, характер, изразителност</p> <p>Посока на мелодия</p> <p>Кратки и дълги срички и графични знаци</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Пее изразително песен и показва отношение към настроението на песента • Свързва посоката на мелодическото движение с графичен модел • Разпознава нотните знаци 	<ul style="list-style-type: none"> • Определя настроение и характер • Разпознава песен по инструментален съпровод • Свързва нотните знаци с продължителността на сричките им в песен

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	
Преговор на знанията и уменията на учениците по темата	2–5 минути	<ul style="list-style-type: none"> • Разпяване с песента „Есен“ – работа с графичен модел
Основна част	15–25 минути	<ul style="list-style-type: none"> • Разучаване на песента „Есен на полето“ – работа с графичен модел
Въпроси на учениците, свързани с новата тема	1–3 минути	<ul style="list-style-type: none"> • За слушане: „Есенният дъжд чука по прозореца“ – въпроси на с. 13
Рефлексия	2–4 минути	<ul style="list-style-type: none"> • Ритмичен съпровод на репертоарни песни

ТЕМА: ЕСЕНТА В МУЗИКАТА

Урок № 8/с. 12–13

Музикален материал:

За пеене: „Есен на полето“ – Т. Попов, „Песен за дъждовните капки“ – А. Райчев, „Есенно злато“ – А. Савелиев, „Есен“ – П. Ступел

За слушане: „Есенният дъжд чука по прозореца“ – В. Казанджиев

Цели на урока:

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета

- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус
- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност

Обезпечаване на урока: учебник, музикални дискове, е-учебник

Тип на урока: Затвърждаване на нови знания и обобщение

Компетенции на учениците:

Основни понятия	Основни знания	Основни умения
Настроение, характер, изразителност Посока на мелодия Кратки и дълги срички и графични знаци	<ul style="list-style-type: none"> • Пее изразително и показва отношение към настроението на песента • Свързва посоката на мелодическото движение с графичен модел • Разпознава нотните знаци 	<ul style="list-style-type: none"> • Определя настроение и характер • Разпознава песен по инструментален съпровод • Свързва нотните знаци с продължителността на сричките им песен

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	
Преговор на знанията и уменията на учениците по темата	2–5 минути	<ul style="list-style-type: none"> • Разпяване с песента „Есенно злато“ – определяне на темпо и метрум, графичен модел на мелодия, настроение
Основна част	15–25 минути	<ul style="list-style-type: none"> • Художествена работа: песен „Есен на полето“ – избор на солисти, съпровод, модел на мелодично движение • За слушане: „Есенният дъжд чука по прозореца“ – определят настроение, характер и изразителност. Разпознават танца, записват схемата на броене
Въпроси на учениците, свързани с новата тема	1–3 минути	<ul style="list-style-type: none"> • Предлагат репертоарни песни: <ul style="list-style-type: none"> – в ритъма на валса – „Есен“ – художествена работа, солисти, групи и др. – идентична с настроението на пиесата „Песен за дъждовните капки“
Рефлексия	2–4 минути	

ТЕМА: СЕМЕЙСТВОТО НА НОТИТЕ

Урок № 9/с. 14–15

Музикален материал:

За пее: „Песен за нотната стълбица“ – Х. Агасян

За слушане: „Песен за нотната стълбица“ – Х. Агасян

Цели на урока:

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус
- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност

Обезпечаване на урока: учебник, музикални дискове, е-учебник

Тип на урока: за нови знания

Компетенции на учениците:

Основни понятия	Основни знания	Основни умения
Петолиние, ноти	<ul style="list-style-type: none"> • Знае имената на нотите и графичния символ петолиние 	<ul style="list-style-type: none"> • Подрежда нотите • Изпълнява репертоарните песни, като проследява и показва мелодично движение • Подбира подходящи инструменти за съпровод на репертоарни песни

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	
Преговор на знанията и уменията на учениците по темата	2–5 минути	<ul style="list-style-type: none"> • Художествена работа: репертоарни песни с подходящи танцови движения, със съпровод на детски музикални инструменти; солисти • За слушане и изучаване: „Песен за тоновата стълбица“ – задачите на с. 14–15
Основна част	15–25 минути	
Въпроси на учениците, свързани с новата тема	1–3 минути	
Рефлексия	2–4 минути	

ТЕМА: РЕ И МИ

Урок № 10/с. 16

Музикален материал:**За пеене:** „Ре и Ми“ – А. Маринов, „Песен за нотната стълбица“ – Х. Агасян**За слушане:** „Ре и Ми“ – А. Маринов, „Песен за нотната стълбица“ – Х. Агасян**Цели на урока:**

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус
- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност

Обезпечаване на урока: учебник, музикални дискове, е-учебник**Тип на урока:** за нови знания**Компетенции на учениците:**

Основни понятия	Основни знания	Основни умения
Мелодия Ноти РЕ и МИ	<ul style="list-style-type: none"> • Прави връзка между песните и илюстрациите • Знае местоположението върху петолинието на нотите 	<ul style="list-style-type: none"> • Проследява движението на мелодията • Разпознава в нотен запис нотите • Записва нотите върху петолиние

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	
Преговор на знанията и уменията на учениците по темата	2–5 минути	<ul style="list-style-type: none"> • Разпяване и изучаване „Ре и Ми“ – проследява движението на мелодията, повтарящи се тонове, скок и пр. • Запознава се с понятията мелодия, ноти ре и ми • Преговор на песента „Песен за нотната стълбица“ – определяне на настроение, бързина и сила, посока на мелодията, солисти, съпровод
Основна част	15–25 минути	
Въпроси на учениците, свързани с новата тема	1–3 минути	
Рефлексия	2–4 минути	

ТЕМА: СЕМЕЙСТВОТО НА НОТИТЕ. ДОЙНЕ МЪРИ, ХУБАВА

Урок № 11/с. 17

Музикален материал:**За пеене:** „Ре и Ми“ – А. Маринов, „Песен за нотната стълбица“ – Х. Агасян“, „Дойне мъри, хубава“ – народна песен**За слушане:** „Ре и Ми“ – А. Маринов, „Песен за нотната стълбица“ – Х. Агасян, „Дойне мъри, хубава“ – народна песен

Цели на урока:

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус
- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност

Обезпечаване на урока: учебник, музикални дискове, е-учебник

Тип на урока: за нови знания

Компетенции на учениците:

Основни понятия	Основни знания	Основни умения
Четвъртина пауза	• Прави връзка между песните и техните илюстрации	• Проследява движението на мелодията
Ноти ДО, ФА, РЕ, МИ	• Знае местоположението върху петолинието на нотите	• Разпознава в нотен запис нотите
Знак за първи и втори път	• Разпознава знаците и значението им	• Записва нотите върху петолиние

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	
Преговор на знанията и уменията на учениците по темата	2–5 минути	• Разпяване и художествена работа: „Дойне мъри, хубава“ – проследяване на нотен текст, откриване на знаците – пауза и първи и втори път, проследяване и изпълнени на съпровод от запис
Основна част	15–25 минути	
Въпроси на учениците, свързани с новата тема	1–3 минути	• Художествена работа: песента „Ре и Ми“ – проследява движението на мелодията, повтарящи се тонове, скок. Изпълнява ритмичен съпровод
Рефлексия	2–4 минути	• Преговор на песента „Песен за нотната стълбица“ – определяне на настроение, бързина и сила, посока на мелодията, солисти, съпровод

ТЕМА: СЕМЕЙСТВОТО НА НОТИТЕ. УРОК ПО СОЛФЕЖ

Урок № 12/с. 18–19

Музикален материал:

За пеене: „Урок по солфеж“ – А. Маринов, „Ре и Ми“ – А. Маринов, „Песен за нотната стълбица“ – Х. Агасян“, „Дойне мъри, хубава“ – народна песен

За слушане: „Ре и Ми“ – А. Маринов, „Песен за нотната стълбица“ – Х. Агасян, „Дойне мъри, хубава“ – народна песен

Цели на урока:

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус
- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност

Обезпечаване на урока: учебник, музикални дискове, е-учебник

Тип на урока: за нови знания

Компетенции на учениците:

Основни понятия	Основни знания	Основни умения
Ключ СОЛ Ноти СОЛ, ДО, ФА, РЕ, МИ	• Разпознава знаците и значението им • Знае местоположението върху петолинието на нотите	• Изписва знака върху петолиние • Разпознава в нотен запис нотите • Записва нотите върху петолиние

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	
Преговор на знанията и уменията на учениците по темата	2–5 минути	<ul style="list-style-type: none"> Разучаване на песента „Урок по солфеж“ – открива мястото на тона сол върху петолинието и ключ сол Избор на солисти, съпровод на песента Художествена работа „Ре и Ми“, „Дойне мъри, хубава“, „Хоро“ – Д. Христов Съпровод на песните – задачите на с. 19
Основна част	15–25 минути	
Въпроси на учениците, свързани с новата тема	1–3 минути	
Рефлексия	2–4 минути	

ТЕМА: РАЗМЕР

Урок № 13 – Урок № 14/с. 20–21

Музикален материал:**За пеене:** „Дойне мъри, хубава“ – народна песен, „Хоро“ – Д. Христов, „Есен“ – П. Ступел**За слушане:** „Имперски марш“, „Право хоро“, „Валс за пиано“ – П. И. Чайковски**Цели на урока:**

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус
- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност

Обезпечаване на урока: учебник, музикални дискове, е-учебник**Тип на урока:** за нови знания, за затвърждаване на нови знания**Компетенции на учениците:**

Основни понятия	Основни знания	Основни умения
Размер 2/4, 3/4	<ul style="list-style-type: none"> Разпознава знаците и значението им 	<ul style="list-style-type: none"> Изписва знака върху петолиние
Такт, тактова черта	<ul style="list-style-type: none"> Знае местоположението върху петолинието на нотите 	<ul style="list-style-type: none"> Разпознава в нотен запис нотите
Силни и слаби времена		<ul style="list-style-type: none"> Записва нотите върху петолиние

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	
Преговор на знанията и уменията на учениците по темата	2–5 минути	<ul style="list-style-type: none"> За слушане: „Имперски марш“, „Право хоро“, „Валс“ – Чайковски. Определяне на метрум, графична схема, въвеждане на понятието „размер“ Художествена работа: песента „Дойне мъри, хубава“ – размер, силни и слаби времена Художествена работа: „Есен на полето“ – размер, силни и слаби времена Художествена работа: „Хоро“ – Д. Христов – такт, тактова черта Съпровод на песните – задачите на с. 19
Основна част	15–25 минути	
Въпроси на учениците, свързани с новата тема	1–3 минути	
Рефлексия	2–4 минути	

ТЕМА: ЗВУЦИТЕ ОКОЛО НАС

Урок № 15/с. 22

Музикален материал:

За пеене: репертоарни песни

За слушане: шумови откъси

Цели на урока:

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус
- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност

Обезпечаване на урока: учебник, музикални дискове, е-учебник

Тип на урока: за наблюдение

Компетенции на учениците:

Основни знания	Основни умения
<ul style="list-style-type: none">• Събира и използва информация при поставени задачи в дейности в извънучилищна обучаваща среда – звуците в природата и в градска среда• Прави разлика между шум и звук	<ul style="list-style-type: none">• Наблюдава, споделя, коментира жива звукова среда

ТЕМА: АКОРДЕОН

Урок № 16/с. 23

Музикален материал:

За пеене: „Музикална гатанка“ – А. Маринов

За слушане: „Червено и черно“ – А. Маринов, „Ръченица“ – А. Маринов

Цели на урока:

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус
- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност

Обезпечаване на урока: учебник, музикални дискове, е-учебник

Тип на урока: за нови знания

Компетенции на учениците:

Основни понятия	Основни знания	Основни умения
Акордеон	<ul style="list-style-type: none">• Разпознава по външен вид и тембър акордеон• Разпознава схеми и размери на ръченица и валс• Еднаквост и различие	<ul style="list-style-type: none">• Подбира подходящи определения за тембъра на акордеона• Определя еднаквост, различие в музикално произведение• Изпълнява/импровизира ритмичен съпровод

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	
Преговор на знанията и уменията на учениците по темата	2–5 минути	<ul style="list-style-type: none">• Разпяване с песента „Сред селото на мегдана“ – размер и схема на броене, на жанрови белези на ръченица• Разучаване на „Музикална гатанка“ – определя еднаквост и различие – свързва ги с конкретна схема, определя настрояване• За слушане: „Ръченица“ и „Червено и Черно“• Изпълнение на ритмичен съпровод
Основна част	15–25 минути	
Въпроси на учениците, свързани с новата тема	1–3 минути	
Рефлексия	2–4 минути	

ТЕМА: ХАРАКТЕР И НАСТРОЕНИЕ

Урок № 17/с. 24

Музикален материал:

За пеене: „Молец“ – Х. Агасян, „Магарешки инат“ – Х. Агасян, „Мелодия“ – Х. Агасян, „Бал на мишките“ – Х. Агасян

За слушане: „Молец“ – Х. Агасян

Цели на урока:

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус
- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност

Обезпечаване на урока: учебник, музикални дискове, е-учебник

Тип на урока: Затвърждаване на нови знания и обобщение

Компетенции на учениците:

Основни понятия	Основни знания	Основни умения
Темпо Динамика Характер/настроение	• Затвърждава понятията „темпо“ и „динамика“	• Изпълнява песни с подходяща динамика и темпо • Определя динамика и темпо и промяна им в музикални произведения • Определя характер и настроение и промяна им в музикални произведения

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	
Преговор на знанията и уменията на учениците по темата	2–5 минути	• Разучаване на „Молец“ • Художествена работа по песента – избор на солисти, промяна на характера, различни интерпретации • Художествена работа по репертоарни песни – темпо, динамика, характер
Основна част	15–25 минути	
Въпроси на учениците, свързани с новата тема	1–3 минути	
Рефлексия	2–4 минути	

ТЕМА: ПИАНО И СИНТЕЗАТОР

Урок № 18/с. 25

Музикален материал:

За пеене: „Музикална гатанка“ – А. Маринов, „Молец“ – Х. Агасян

За слушане: пиеса за пиано, пиеса за синтезатор

Цели на урока:

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус
- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност

Обезпечаване на урока: учебник, музикални дискове, е-учебник

Тип на урока: за нови знания

Компетенции на учениците:

Основни понятия	Основни знания	Основни умения
Синтезатор Пиано	• Разпознава по външен вид и тембър пиано и синтезатор • Еднаквост и различие	• Подбира подходящи определения за тембъра на синтезатора и акордеона

		<ul style="list-style-type: none"> • Определя еднаквост и различие в музикално произведение • Изпълнява/импровизира ритмичен съпровод
--	--	---

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	
Преговор на знанията и уменията на учениците по темата	2–5 минути	<ul style="list-style-type: none"> • Разпяване с песента „Молец“ • Художествена работа: „Молец“ и „Музикална гатанка“ – определя еднаквост и различие – свързва ги с конкретна схема, определя характер и настроение • За слушане: пиеса за пиано и за синтезатор • Изпълнение на ритмичен съпровод
Основна част	15–25 минути	
Въпроси на учениците, свързани с новата тема	1–3 минути	
Рефлексия	2–4 минути	

ТЕМА: СТРУННИ МУЗИКАЛНИ ИНСТРУМЕНТИ

Урок № 19/с. 26

Музикален материал:

За пеене: „Музикална гатанка“ – А. Маринов, „Молец“ – Х. Агасян

За слушане: „Менует“ – Бокерини, „Фонтанът“ – М. Ванджани, „Асиметрико“ – В. Влаев

Цели на урока:

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус
- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност

Обезпечаване на урока: учебник, музикални дискове, е-учебник

Тип на урока: Затвърждаване на нови знания и обобщение

Компетенции на учениците:

Основни понятия	Основни знания	Основни умения
Китара, арфа, струнни лъкови инструменти Струнен оркестър	<ul style="list-style-type: none"> • Разпознава по външен вид и тембър музикалните инструменти • Еднаквост и различие 	<ul style="list-style-type: none"> • Подбира подходящи определения за тембъра на муз. инструменти • Определя еднаквост и различие в музикално произведение • Изпълнява/импровизира ритмичен съпровод

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	
Преговор на знанията и уменията на учениците по темата	2–5 минути	<ul style="list-style-type: none"> • Разпяване с песента „Молец“ • Художествена работа: „Молец“ и „Музикална гатанка“ – определя еднаквост и различие – свързва ги с конкретна схема, определя характер и настроение • За слушане: „Менует“ – Бокерини, „Фонтанът“ – М. Ванджани, „Асиметрико“ – В. Влаев • Изпълнение на ритмичен съпровод ва репертоарни песни
Основна част	15–25 минути	
Въпроси на учениците, свързани с новата тема	1–3 минути	
Рефлексия	2–4 минути	

ТЕМА: ЕЛЕКТРИЧЕСКА КИТАРА

Урок № 20/с. 27

Музикален материал:

За пеене: „Войник“ – Л. Христова

За слушане: пиеса за пиано, пиеса за синтезатор

Цели на урока:

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус
- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност

Обезпечаване на урока: учебник, музикални дискове, е-учебник

Тип на урока: нови знания

Компетенции на учениците:

Основни понятия	Основни знания	Основни умения
Електрическа китара	<ul style="list-style-type: none">• Разпознава по външен вид и тембър музикалните инструменти• Еднаквост и различие	<ul style="list-style-type: none">• Подбира подходящи определения за тембъра на музикалните инструменти• Определя еднаквост и различие в музикално произведение• Изпълнява/импровизира ритмичен съпровод

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	
Преговор на знанията и уменията на учениците по темата	2–5 минути	<ul style="list-style-type: none">• Разучаване на песента „Войник“• Разпознаване на тембъра на електрическата китара• За слушане: пиеса за пиано, пиеса за синтезатор, „Асиметрико“ – В. Влаев – определя характер и темпо, тембър на музикалните инструменти• Художествена работа: „Молец“ и „Музикална гатанка“ – определя еднаквост и различие – свързва ги с конкретна схема, определя характер и настроение. Избор на солисти
Основна част	15–25 минути	
Въпроси на учениците, свързани с новата тема	1–3 минути	
Рефлексия	2–4 минути	

ТЕМА: ДУХОВИ МУЗИКАЛНИ ИНСТРУМЕНТИ

Урок № 21/с. 28–29

Музикален материал:

За пеене: „Загубеният тон“ – френска песен, „Войник“ – Л. Христова

За слушане: „Неаполитански танц“ – Чайковски, „Утро“ из сюита „Пер Гинт“ – Григ, „Концерт за кларинет“ – Моцарт

Цели на урока:

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус
- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност

Обезпечаване на урока: учебник, музикални дискове, е-учебник

Тип на урока: нови знания

Компетенции на учениците:

Основни понятия	Основни знания	Основни умения
флейта, тромпет кларинет	<ul style="list-style-type: none"> Разпознава по външен вид и тембър музикалните инструменти Еднаквост и различие, характер на музиката, динамика, темпо 	<ul style="list-style-type: none"> Подбира подходящи определения за тембъра на музикалните инструменти Определя еднаквост и различие в музикално произведение Изпълнява/импровизира ритмичен съпровод

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	
Преговор на знанията и уменията на учениците по темата	2–5 минути	<ul style="list-style-type: none"> Разпяване с песента „Войник“. Художествен работа. Избор на солисти
Основна част	15–25 минути	<ul style="list-style-type: none"> За слушане: „Неаполитански танц“, „Утро“, „Концерт за кларинет и оркестър“. Определя характер и темпо, тембър на музикалните инструменти
Въпроси на учениците, свързани с новата тема	1–3 минути	
Рефлексия	2–4 минути	<ul style="list-style-type: none"> Разучаване на „Загубения тон“ – френска песен Преговор на изучаваните ноти – записване, начин на звучене, песни свързани с нотите

ТЕМА: АВТОРСКА И НАРОДНА МУЗИКА

Урок № 22/с. 30–31

Музикален материал:**За пеене:** „Молец“ – Х. Агасян, „Третокласници“ – Ал. Савелиев, „Музикална гатанка“ – А.

Маринов, народни песни и др.

За слушане: песни и произведения от изучавани композитори**Цели на урока:**

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус
- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност

Обезпечаване на урока: учебник, музикални дискове, е-учебник**Тип на урока:** за нови знания**Компетенции на учениците:**

Основни понятия	Основни знания	Основни умения
авторска музика, композитор народна музика	<ul style="list-style-type: none"> Разграничава авторска музика в репертоара за пеене Знае значението на думата композитор и неговата роля в процеса на създаване на музика 	<ul style="list-style-type: none"> Подбира подходящи словесни определения за характера на музиката Пресъздава характера на песента при изпълнение

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	

Преговор на знанията и уменията на учениците по темата	2–5 минути	<ul style="list-style-type: none"> Музикална загадка: „Хоро“ – Д. Христов – разпяване и художествена работа Музикална загадка „Молец“ – Х. Агасян – определяне на темпо, и характер Коментирание на ролята на композитора в процеса на създаване на музика – да се посочат и предложат за изпълнение песни от още двама композитори от учебника за 2. клас – Кр. Милетков, Ал. Савелиев, Ж. Янкулова, Д. Христов и др. Изпълнение на народни песни – преговор на метруми в танци и схеми на броене – съпровод с детски музикални инструменти Отгатване на произведения на композиторите от с. 31
Основна част	15–25 минути	
Въпроси на учениците, свързани с новата тема	1–3 минути	
Рефлексия	2–4 минути	

ТЕМА: ПОЗНАВАМЕ ЛИ МУЗИКАЛНИТЕ ИНСТРУМЕНТИ

Урок № 23/с. 32–33

Музикален материал:

За пеене: „Загубеният тон“ – френска песен, „Войник“ – Л. Христова, „Музикална гатанка“ – А. Маринов

За слушане: „Неаполитански танц“ – Чайковски, „Утро“ из сюита „Пер Гинт“ – Григ, „Концерт за кларинет“ – Моцарт, валс „Червено и черно“, пиеса за пиано, пиеса за синтезатор

Цели на урока:

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус
- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност

Обеспечаване на урока: учебник, музикални дискове, е-учебник

Тип на урока: Затвърждаване на нови знания и обобщение

Компетенции на учениците:

Основни понятия	Основни знания	Основни умения
Изучавани музикални инструменти	<ul style="list-style-type: none"> Разпознава по външен вид и тембър музикалните инструменти Еднаквост и различие, характер на музиката, динамика, темпо 	<ul style="list-style-type: none"> Подбира подходящи определения за тембъра на музикалните инструменти Определя еднаквост различие в музикално произведение Изпълнява/импровизира ритмичен съпровод

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	
Преговор на знанията и уменията на учениците по темата	2–5 минути	<ul style="list-style-type: none"> Разпяване с песента „Войник“. Художествена работа. Избор на солисти Отгатване на музикални произведения и тембър на изучавани музикални инструменти. Определя характер и темпо, тембър на музикалните инструменти

Основна част	15–25 минути	<ul style="list-style-type: none"> • Художествена работа: „Загубеният тон“ – френска песен. Избор на солисти и съпровод с инструменти • Художествена работа: „Музикална гатанка“ – А. Маринов • Преговор на изучаваните ноти – записване, начин на звучене, песни, свързани с нотите
Въпроси на учениците, свързани с новата тема	1–3 минути	
Рефлексия	2–4 минути	

ТЕМА: ЗИМА В МУЗИКАТА

Урок № 24/с. 34–35

Музикален материал:

За пеене: „Врабчо и зимата“ – Д. Вълчев, „Ранна зима“ – Д. Христов

За слушане: „Декември“ из „Годишни времена“ – Чайковски

Цели на урока:

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус
- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност

Обезпечаване на урока: учебник, музикални дискове, е-учебник

Тип на урока: за нови знания

Компетенции на учениците:

Основни понятия	Основни знания	Основни умения
Солист Еднаквост и различие	<ul style="list-style-type: none"> • Определя характер, темпо, динамика 	<ul style="list-style-type: none"> • Сравнява характер, темпо, динамика • Изразява отношение към настроението на песните • Съчинява – звукова картина

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	
Преговор на знанията и уменията на учениците по темата	2–5 минути	<ul style="list-style-type: none"> • Разпяване и преговор с песента „Ранна зима“
Основна част	15–25 минути	<ul style="list-style-type: none"> • За слушане и изучаване: „Врабчо и зимата“ – Д. Вълчев – коментира характер, темпо, динамика, еднаквост и различие
Въпроси на учениците, свързани с новата тема	1–3 минути	<ul style="list-style-type: none"> • За слушане: „Декември“ – П. И. Чайковски – характер, настроение, танц
Рефлексия	2–4 минути	<ul style="list-style-type: none"> • Съчинява/изпълнява музика – звукова картина „Зима“

ТЕМА: КОЛЕДА И БЪДНИ ВЕЧЕР

Урок № 25/с. 36–37

Музикален материал:

За пеене: „Тръгнал ми е, коладе ле“ – народна песен, „Врабчо и зимата“ – Д. Вълчев, „Ранна зима“ – Д. Христов

За слушане: „Коледарско хоро“ – изп. Н. Ганчев

Цели на урока:

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус
- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност

Обезпечаване на урока: учебник, музикални дискове, е-учебник

Тип на урока: Затвърждаване на нови знания и обобщение

Компетенции на учениците:

Основни понятия	Основни знания	Основни умения
Коледа	<ul style="list-style-type: none"> Обогатява знанията си за Коледа у нас и по света 	<ul style="list-style-type: none"> Коментира мястото на празниците в живота на хората Пее предпочитана песен от извънучилищния репертоар

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	
Преговор на знанията и уменията на учениците по темата	2–5 минути	<ul style="list-style-type: none"> Разпяване с откъс от песента „Врабчо и зимата“
Основна част	15–25 минути	<ul style="list-style-type: none"> Художествена работа: песента „Ранна зима“
Въпроси на учениците, свързани с новата тема	1–3 минути	<ul style="list-style-type: none"> Зимни обичаи – Коледа и Бъдни вечер Разучаване на „Тръгнал ми е, коладе ле“ – хоро, схема на броене, съпровод с детски музикални инструменти
Рефлексия	2–4 минути	<ul style="list-style-type: none"> За слушане: „Коледарско хоро“ – солирац инструмент, оркестър, схема Разучаване на коледарска благословия

ТЕМА: КОЛЕДУВАНЕ. РОЖДЕСТВО ХРИСОВО

Урок № 26/с. 38–39

Музикален материал:

За пеене: „Тръгнал ми е, коладе ле“, „Нека бъдем добри“ – Ал. Савелиев

За слушане: „Желаем ви весела Коледа“ – изпълнения на орган, женски хор, смесен хор

Цели на урока:

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус
- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност

Обезпечаване на урока: учебник, музикални дискове, е-учебник

Тип на урока: за нови знания

Компетенции на учениците:

Основни понятия	Основни знания	Основни умения
Авторска и народна песен	<ul style="list-style-type: none"> Разпознава характерно облекло и атрибути на коледарите Разграничава народна и авторска музика 	<ul style="list-style-type: none"> Изпълнява познати и изучавани песни, свързани празника
Женски хор, смесен хор орган	<ul style="list-style-type: none"> Разпознава по външен вид и тембър звучността на органа, женски, мъжки, детски и смесен хор 	<ul style="list-style-type: none"> Свързва песни от репертоара с конкретен празник

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	

Преговор на знанията и уменията на учениците по темата	2–5 минути	<ul style="list-style-type: none"> • Разпяване и художествена работа: „Тръгнал ми е, коладе ле“ • Разучаване на „Нека бъдем добри“ – преговор на знанията за зимните празници у нас и по света • За слушане: „Желаем ви весела Коледа“ – изпълнение на орган, женски хор, мъжки хор, смесен хор, детски хор. Коментар върху характер, настроение, тембър на изпълнителските състави • Художествена работа: репертоарни песни
Основна част	15–25 минути	
Въпроси на учениците, свързани с новата тема	1–3 минути	
Рефлексия	2–4 минути	

ТЕМА: НОВА ГОДИНА

Урок № 27/с. 40–41

Музикален материал:

За пеене: „Новогодишен танц“ – Ж. Янкулова, „Кандидат – джудже“

За слушане: „Новогодишен танц“ – Ж. Янкулова

Цели на урока:

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус
- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност

Обезпечаване на урока: учебник, музикални дискове, е-учебник

Тип на урока: нови знания

Компетенции на учениците:

Основни понятия	Основни знания	Основни умения
Зимни празници – Коледа, Нова година Тонрежисьор	<ul style="list-style-type: none"> • Разпознава празниците и мястото им в живота на хората 	<ul style="list-style-type: none"> • Събира и използва информация при поставени задачи и дейности • Синхронизира вокалното си изпълнение със съпровода и с общата звучност на музикалното произведение

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	
Преговор на знанията и уменията на учениците по темата	2–5 минути	<ul style="list-style-type: none"> • Художествена работа по репертоарните песни • Разучаване на „Новогодишен танц“ – характер, танц, размер, схема, работа със солисти и съпровод на музикални инструменти
Основна част	15–25 минути	<ul style="list-style-type: none"> • Музикални загадки – произведения за слушане по темата
Въпроси на учениците, свързани с новата тема	1–3 минути	<ul style="list-style-type: none"> • Оформяне на концертна програма, свързана със зимните празници. Подготовка на музикални картички – работа по групи
Рефлексия	2–4 минути	

ТЕМА: ПРОЕКТ – ЗИМА

Урок № 28/с. 34–41

Музикален материал:

За пеене: репертоарни песни

За слушане: произведения по темата

Цели на урока:

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус
- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност

Обезпечаване на урока: учебник, музикални дискове, е-учебник

Тип на урока: наблюдение

Компетенции на учениците:

Основни понятия	Основни знания	Основни умения
Зимни празници – Коледа, Нова година	<ul style="list-style-type: none">• Разпознава празниците и мястото им в живота на хората	<ul style="list-style-type: none">• Събира и използва информация при поставени задачи и дейности• Синхронизира вокалното си изпълнение със съпровода и с общата звучност на музикалното произведение

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	
Преговор на знанията и уменията на учениците по темата	2–5 минути	<ul style="list-style-type: none">• Художествена работа по репертоарните песни. Работа със солисти и съпровод на музикални инструменти• Музикални загадки – произведения за слушане по темата• Оформяне на концертна програма свързана със зимните празници• Съчиняване на звукови картини
Основна част	15–25 минути	
Въпроси на учениците, свързани с новата тема	1–3 минути	
Рефлексия	2–4 минути	

ТЕМА: СУРВАКАРИ

Урок № 29/с. 42–43

Музикален материал:

За пеене: „Сурвакари“ – А. Дренников, „Сурвакари“ – Б. Карадимчев, „Хей, другари, сурвакари“ – С. Донева

За слушане: „Сурвакари“ – А. Дренников

Цели на урока:

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус
- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност

Обезпечаване на урока: учебник, музикални дискове, е-учебник

Тип на урока: Затвърждаване на нови знания и обобщение

Компетенции на учениците:

Основни понятия	Основни знания	Основни умения
Ръченица Сурвакари	<ul style="list-style-type: none">• Назовава прилики и разлики при валс и ръченица• Изпълнява основни танцови движения на ръченица	<ul style="list-style-type: none">• Разпознава метрума на музика в размери 7/8 и 2/4, 3/4. Разграничава ръченица и право хоро в разучаваната песен и в песни по избор• Определя изучавани размери и ги свързва с графична схема• Съчинява ритмичен съпровод

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	
Преговор на знанията и уменията на учениците по темата	2–5 минути	<ul style="list-style-type: none"> Музикална загадка: <ul style="list-style-type: none"> „Сурвакари“ – Б. Карадимчев – определяне на характер, темпо, метрум, схема на броене, еднаквост и различие – съставя графичен модел „Хей, другари сурвакари“ – преговор, художествена работа – предлага съпровод с ръце и крака За слушане и изучаване: „Сурвакари“ – А. Дренников. Разпознава посока на мелодия, еднаквост и различие. Предлага съпровод Художествена работа: репертоарни песни
Основна част	15–25 минути	
Въпроси на учениците, свързани с новата тема	1–3 минути	
Рефлексия	2–4 минути	

ТЕМА: ЗИМНА ПЕСНИЧКА

Урок № 30/с. 44

Музикален материал:

За пеене: „Зимна песничка“ – Хр. Недялков, „Врабчо и зимата“ – Д. Вълчев, „Ранна зима“ – Д. Христов

За слушане: произведения по темата**Цели на урока:**

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус
- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност

Обезпечаване на урока: учебник, музикални дискове, е-учебник**Тип на урока:** за нови знания**Компетенции на учениците:**

Основни понятия	Основни знания	Основни умения
Солист, посока на движение на мелодията, тонови трайности Хор, композитор	<ul style="list-style-type: none"> Определя характер, темпо, динамика 	<ul style="list-style-type: none"> Сравнява характер, темпо, динамика Изразява отношение към настроението на песните Съчинява съпровод

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	
Преговор на знанията и уменията на учениците по темата	2–5 минути	<ul style="list-style-type: none"> Изучаване на песента „Зимна песничка“ – темпо, характер, динамика Определя посока на движение на мелодията. Заменя кратки и дълги срички със съответните нотни знаци. Съчинява съпровод Художествена работа: „Врабчо и зимата“, „Ранна зима“ Съчинява/изпълнява музика – звукова картина „Зима“
Основна част	15–25 минути	
Въпроси на учениците, свързани с новата тема	1–3 минути	
Рефлексия	2–4 минути	

ТЕМА: ФОЛКЛОР НА ЕТНОСИТЕ

Урок № 31/с. 46

Музикален материал:

За пеене: „Дядо Коледа пристига“ – арменска песен

За слушане: „Дядо Коледа пристига“ – арменска песен

Цели на урока:

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус
- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност

Обезпечаване на урока: учебник, музикални дискове, е-учебник

Тип на урока: за нови знания

Компетенции на учениците:

Основни понятия	Основни знания	Основни умения
Арменска Коледа Коледа по света	<ul style="list-style-type: none">• Свързва наричания и народни песни с народни обреди и обичаи	<ul style="list-style-type: none">• Коментира фолклорна музика и обреди на различни етноси в България• Пресъздава характер на песента при изпълнение

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	
Преговор на знанията и уменията на учениците по темата	2–5 минути	<ul style="list-style-type: none">• Разучаване на „Дядо Коледа пристига“ – метрум, размер, характер• Отгатване и съпоставяне на коледна музика от света – „Тиха нощ“, из филма „Сам вкъщи“ и др.• Изпълнение на репертоарни песни
Основна част	15–25 минути	
Въпроси на учениците, свързани с новата тема	1–3 минути	
Рефлексия	2–4 минути	

ТЕМА: СЕМЕЙСТВОТО НА НОТИТЕ.

Урок № 32/с. 47

Музикален материал:

За пеене: „Весела песничка“ – А. Маринов, „Урок по солфеж“ – А. Маринов, „Ре и Ми“ – А. Маринов, „Песен за нотната стълбица“ – Х. Агасян, „Дойне мъри, хубава“ – народна песен,

За слушане: „Весела песничка“ – А. Маринов

Цели на урока:

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус
- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност

Обезпечаване на урока: учебник, музикални дискове, е-учебник

Тип на урока: за нови знания

Компетенции на учениците:

Основни понятия	Основни знания	Основни умения
Ключ СОЛ	<ul style="list-style-type: none">• Разпознава знаците и значението им	<ul style="list-style-type: none">• Изписва знака върху петолиние• Изписва нотите върху петолиние
Ноти СОЛ, ДО, ФА, РЕ, МИ, ЛА	<ul style="list-style-type: none">• Знае местоположението върху петолинието на нотите	<ul style="list-style-type: none">• Разпознава в нотен запис нотите

Половин нота с точка	• Изпълнява подражателно ритмични последования от изучаваните нотни стойности
----------------------	---

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	
Преговор на знанията и уменията на учениците по темата	2–5 минути	<ul style="list-style-type: none"> • Разучаване на „Весела песничка“ – открива мястото на тона ла върху петолинието и половина нота с точка • Художествена работа: „Урок по солфеж“ – определяне на солисти, съпровод на песента • Художествена работа: „Ре и Ми“, „Дойне мъри, хубава“, „Хоро“ • Съпровод на песните – с. 47
Основна част	15–25 минути	
Въпроси на учениците, свързани с новата тема	1–3 минути	
Рефлексия	2–4 минути	

ТЕМА: СЕМЕЙСТВОТО НА НОТИТЕ

Урок № 33/с. 48

Музикален материал:

За пеене: „Нощ е тиха“ – Д. Христов, „Весела песничка“ – А. Маринов, „Песен за нотната стълбича“ – Х. Агасян

За слушане: „Нощ е тиха“ – Д. Христов

Цели на урока:

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус
- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност

Обезпечаване на урока: учебник, музикални дискове, е-учебник

Тип на урока: за нови знания

Компетенции на учениците:

Основни понятия	Основни знания	Основни умения
<p>Ключ СОЛ</p> <p>Ноти СОЛ, ДО, ФА, РЕ, МИ, ЛА, СИ, ДО</p> <p>Половин нота с точка</p> <p>Паузи</p> <p>Размер 4/4</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Разпознава знаците и значението им • Знае местоположението върху петолинието на нотите • Познава графичния белег на цяла, половина, половина с точка, четвъртина и осмина нота и съответстващите им паузи 	<ul style="list-style-type: none"> • Изписва знака върху петолиние • Изписва нотите върху петолиние • Изпълнява подражателно ритмични последования от изучаваните нотни стойности

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	
Преговор на знанията и уменията на учениците по темата	2–5 минути	<ul style="list-style-type: none"> • Разпяване с „Нощ е тиха“, определяне мястото на тоновете СИ и ДО върху петолинието. Определяне на размер • Запознаване с различните по времетраене ноти и техните паузи

Основна част	15–25 минути	<ul style="list-style-type: none"> • Художествена работа: „Весела песничка“ – солисти, хор, съпровод с музикални инструменти; „Песен за нотната стълбица“ – солисти, съпровод на песента • Художествена работа: „Хоро“ – Д. Христов
Въпроси на учениците, свързани с новата тема	1–3 минути	
Рефлексия	2–4 минути	

ТЕМА: РАЗМЕР, ТАКТ, ТАКТОВА ЧЕРТА

Урок № 34–35/с. 49–50

Музикален материал:

За пеене: „Дойне мъри, хубава“ – народна песен, „Нощ е тиха“ – Д. Христов, „Ре и Ми“ –

А. Маринов

За слушане: по избор

Цели на урока:

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус
- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност

Обезпечаване на урока: учебник, музикални дискове, е-учебник

Тип на урока: Затвърждаване на нови знания и обобщение, диагностика

Компетенции на учениците:

Основни понятия	Основни знания	Основни умения
Размер 2/4, 3/4, 4/4	<ul style="list-style-type: none"> • Разпознава знаците и значението им 	<ul style="list-style-type: none"> • Свързва изучаваните нотни стойности със съответните тонови трайности
Такт, тактова черта	<ul style="list-style-type: none"> • Знае местоположението върху петолинието на нотите 	<ul style="list-style-type: none"> • Познава графичния белег на цяла, половина, половина с точка, четвъртина и осмина нота и съответстващите им паузи
Силни и слаби времена	<ul style="list-style-type: none"> • Разпознава в нотен запис такт, тактова черта и размер 	<ul style="list-style-type: none"> • Анализира разположението на изучаваните нотни стойности и паузи в размери 2/4, 3/4 и 4/4

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	<ul style="list-style-type: none"> • Изпълнява художествено репертоарните песни от упражненията – солисти, хор, съпровод, темпо, динамика, характер, синхрон със съпровода.
Преговор на знанията и уменията на учениците по темата	2–5 минути	
Основна част	15–25 минути	
Въпроси на учениците, свързани с новата тема	1–3 минути	
Рефлексия	2–4 минути	

ТЕМА: КУКЕРИ

Урок № 36/с. 51

Музикален материал:

За пеене: репертоарни песни, „Кукери“ – А. Жекова

За слушане: „Кукерски танц“ – С. Георгиев

Цели на урока:

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус
- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност

Обезпечаване на урока: учебник, музикални дискове, е-учебник

Тип на урока: за упражнение

Компетенции на учениците:

Основни понятия	Основни знания	Основни умения
Кукери	• Свързва кукерите със съответния празник	• Изпълнява ритмичен съпровод
Народни обичаи – кукери, сурвакари	• Знае специфични белези на обряда и участниците в него	• Съчинява/импровизира мелодия по зададено стихотворение

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	
Преговор на знанията и уменията на учениците по темата	2–5 минути	<ul style="list-style-type: none"> • Съчинява/импровизира мелодия по стихотворението. Определя характер, еднаквост и различие. Предлага ритмичен съпровод • Коментира спецификата на празника. • За слушане: „Кукерски танц“ – определя метрична пулсация и характер на музиката • Съставя графичен модел на метрум. Съчинява ритмичен съпровод
Основна част	15–25 минути	
Въпроси на учениците, свързани с новата тема	1–3 минути	
Рефлексия	2–4 минути	

ТЕМА: НАЦИОНАЛЕН ПРАЗНИК

Урок № 37/с. 52–53

Музикален материал:

За пеене: „Тих бял Дунав“

За слушане: „Марш“ – гвардейски духов оркестър

Цели на урока:

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус
- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност

Обезпечаване на урока: учебник, музикални дискове, е-учебник

Тип на урока: за нови знания

Компетенции на учениците:

Основни понятия	Основни знания	Основни умения
Марш Национални символи	• Определя равномерна двувременна метрична пулсация и характер на музиката като жанров белег за марш	<ul style="list-style-type: none"> • Коментира присъствието на разнообразна музика в програмите на радиото и телевизията • Съпровожда песни • Пресъздава настроение и характер на песните при изпълнение

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	

Преговор на знанията и уменията на учениците по темата	2–5 минути	<ul style="list-style-type: none"> • Разпяване с фраза от „Родина“ – Г. Спасов • Разучаване на „Тих бял Дунав“ – характер, размер и метрум, съпровод, темпо и динамика • За слушане: „Марш“ – гвардейски духов оркестър • Съпровожда по нотен запис подходящи песни в размери 2/4, и 4/4.
Основна част	15–25 минути	
Въпроси на учениците, свързани с новата тема	1–3 минути	
Рефлексия	2–4 минути	

ТЕМА: НАЦИОНАЛЕН ПРАЗНИК

Урок № 38/с. 54–55

Музикален материал:

За пеене: „Врх Шипка“ – Кр. Милетков, „Тих бял Дунав“

За слушане: „Вятър ечи, Балкан стене“

Цели на урока:

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус
- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност

Обезпечаване на урока: учебник, музикални дискове, е-учебник

Тип на урока: наблюдение

Компетенции на учениците:

Основни понятия	Основни знания	Основни умения
Марш Национални символи	Определя равномерна двувременна метрична пулсация и характер на музиката като жанров белег за марш	<ul style="list-style-type: none"> • Коментира присъствието на разнообразна музика в програмите на радиото и телевизията • Съпровожда песни • Пресъздава настроение и характер на песните при изпълнение

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	
Преговор на знанията и уменията на учениците по темата	2–5 минути	<ul style="list-style-type: none"> • Разпяване с фраза от „Тих бял Дунав“ • Разучаване на песента „Врх Шипка“ – характер, размер и метрум, съпровод, темпо и динамика • За слушане: „Вятър ечи, Балкан стене“ • Изработване и представяне на проект
Основна част	15–25 минути	
Въпроси на учениците, свързани с новата тема	1–3 минути	
Рефлексия	2–4 минути	

ТЕМА: 8 МАРТ

Урок № 39/с. 56

Музикален материал:

За пеене: „Дар за мама“ – Ж. Янкулова, „Мамина светулка“ – Кр. Бояджиев, „Мама“ – П. Хаджиев

За слушане: „Мама“ из „Детски албум за пиано“ – Чайковски

Цели на урока:

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус

- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност
- Обезпечаване на урока:** учебник, музикални дискове, е-учебник
Тип на урока: Затвърждаване на нови знания и обобщение
Компетенции на учениците:

Основни понятия	Основни знания	Основни умения
Мелодия, темпо, динамика, характер	<ul style="list-style-type: none"> • Определя мелодия, темпо, динамика, характер • Познава традицията, свързана с празника на мама • Знае подходящи песни за празника 	<ul style="list-style-type: none"> • Изпълнява песните с подходящо темпо и динамика • Пресъздава настроение и характер на песните при изпълнение

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	
Преговор на знанията и уменията на учениците по темата	2–5 минути	<ul style="list-style-type: none"> • Разпяване с фраза от песента „Мама“. Художествена работа • Разучаване на „Дар за мама“ – избор на солисти • За слушане: „Мама“ из „Детски албум за пиано“ • Преговор и художествена работа – „Мамина светулка“ • Художествена работа: песни, свързани с пролетните празници
Основна част	15–25 минути	
Въпроси на учениците, свързани с новата тема	1–3 минути	
Рефлексия	2–4 минути	

ТЕМА: ПЕСЕНТА И ПРАЗНИКЪТ

Урок № 40/с. 57

Музикален материал:

За пеене: „Дар за мама“ – Ж. Янкулова, „Мамина светулка“ – Кр. Бояджиев, „Тих бял Дунав“, „Врх Шипка“, „Знамето ни е трицветно“

За слушане: репертоарни произведения

Цели на урока:

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус
- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност

Обезпечаване на урока: учебник, музикални дискове, е-учебник

Тип на урока: Затвърждаване на нови знания и обобщение

Компетенции на учениците:

Основни понятия	Основни знания	Основни умения
Мелодия, темпо, динамика, характер Солист, съпровод	<ul style="list-style-type: none"> • Определя мелодия, темпо, динамика, характер • Познава традицията, свързана с пролетните празници • Знае подходящи песни за празниците 	<ul style="list-style-type: none"> • Изпълнява песните с подходящо темпо и динамика • Пресъздава настроение и характер на песните при изпълнение

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	

Преговор на знанията и уменията на учениците по темата	2–5 минути	<ul style="list-style-type: none"> • Подготовка за концерт в класната стая – избор на форма – фестивал, конкурс, концерт • Избор на репертоар, обработване на афиш, покани • Художествена работа върху избраните песни – солисти, група, съпровод, подходящи пластични движения
Основна част	15–25 минути	
Въпроси на учениците, свързани с новата тема	1–3 минути	
Рефлексия	2–4 минути	

ТЕМА: ЛАЗАРУВАНЕ

Урок № 41/с. 58–59

Музикален материал:

За пеене: „Жерави, бели Дунави“, „Росица роси“, „Кальо Портальо“, „Заспало е детенце“

За слушане: „Жерави, бели Дунави“, „Росица роси“, „Кальо Портальо“, „Заспало е детенце“

Цели на урока:

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус
- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност

Обезпечаване на урока: учебник, музикални дискове, е-учебник

Тип на урока: за нови знания

Компетенции на учениците:

Основни понятия	Основни знания	Основни умения
Лазаруване Баба Марта, Кальо, портальо Право хоро, пайдушко хоро, ръченица	<ul style="list-style-type: none"> • Изброява елементи на обрета. • Свързва метрума на репертоарните песни с графичен модел. • Проследява посока на движение. 	<ul style="list-style-type: none"> • Съотнася изучавани тонови трайности с конкретни срички в песен • Импровизира ритмичен съпровод • Изпълнява песни с подходящи движения

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	
Преговор на знанията и уменията на учениците по темата	2–5 минути	<ul style="list-style-type: none"> • Разпяване с „Кальо Портальо“ – музикална загадка • Преговор и художествена работа „Заспало е детенце“, „Росица роси“. Определя метрума, графичния модел. Предлага съпровод на песните. Коментар за обичая лазаруване • Разучаване на песента „Жерави, бели Дунави“ – размер и метрум, хоро • Съпровод с детски музикални инструменти
Основна част	15–25 минути	
Въпроси на учениците, свързани с новата тема	1–3 минути	
Рефлексия	2–4 минути	

ТЕМА: АВТОРСКА И НАРОДНА МУЗИКА

Урок № 42/с. 60–61

Музикален материал:

За пеене: „Прехвъркна птичка“, „Жерави бели Дунави“, народни песни и др.

За слушане: „Прехвъркна птичка“ – Филип Кутев

Цели на урока:

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус

- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност
- Обезпечаване на урока:** учебник, музикални дискове, е-учебник
Тип на урока: за нови знания
Компетенции на учениците:

Основни понятия	Основни знания	Основни умения
Авторска музика, композитор Народна музика	<ul style="list-style-type: none"> • Разграничава авторска музика в репертоара за пеене • Знае значението на думата „композитор“ и неговата роля в процеса на създаване на музика • Играе право хоро 	<ul style="list-style-type: none"> • Изпълнява съпровод по графичен запис на метрум и ритъм • Подбира подходящи средства за съпровод съобразно характера на музиката • Проследява по слух и с опора върху елементарен нотен текст посоката на мелодията

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	
Преговор на знанията и уменията на учениците по темата	2–5 минути	<ul style="list-style-type: none"> • Разучаване и разпяване с „Прехвъркна птичка“ • Проследяване на нотен запис – анализ на ноти, размер тактови черти
Основна част	15–25 минути	<ul style="list-style-type: none"> • Съпровод на песента – встъпление • За слушане: „Прехвъркна птичка“ – сравняване на изпълненията – проследяване на изразни средства, характер, изпълнители
Въпроси на учениците, свързани с новата тема	1–3 минути	
Рефлексия	2–4 минути	<ul style="list-style-type: none"> • Изпълнение на народни песни – преговор на метруми и танци и схеми на броене – съпровод с детски музикални инструменти

ТЕМА: ВЕЛИКДЕН

Урок № 43/с. 62

Музикален материал:

За пеене: „Великденски художник“ – А. Маринов, „Стуян люли люлчица“, „Великден“ – А. Търколева

За слушане: „Великденски художник“ – А. Маринов

Цели на урока:

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус
- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност

Обезпечаване на урока: учебник, музикални дискове, е-учебник

Тип на урока: Затвърждаване на нови знания и обобщение

Компетенции на учениците:

Основни понятия	Основни знания	Основни умения
Великден Право хоро, Пайдушко хоро, ръченица	<ul style="list-style-type: none"> • Изброява елементи на обрета • Свързва метрума на репертоарните песни с графичен модел • Проследява посока на движение 	<ul style="list-style-type: none"> • Изпълнява песни в различни варианти – хорово, солово • Импровизира ритмичен съпровод • Разграничава народни от авторски песни

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	
Преговор на знанията и уменията на учениците по темата	2–5 минути	<ul style="list-style-type: none"> • Разпяване със „Стуян люли люлчица“. Определяне на метрума, графичния модел, хорото. Съпровод на песните с детски музикални инструменти • Разучаван на „Великденски художник“ – еднаквост и различие, характер, определяне на размер и съставяне на схема • Преговор и художествена работа: „Великден“ – А. Търколева. Разграничаване на авторска и народна песен. Предложения за солисти
Основна част	15–25 минути	
Въпроси на учениците, свързани с новата тема	1–3 минути	
Рефлексия	2–4 минути	

ТЕМА: ГЕРГЪВДЕН. ФОЛКЛОР НА ЕТНОСИТЕ

Урок № 44/с. 63–64

Музикален материал:

За пеене: „Овчар през гора вървеше“, „Великденски художник“ – А. Маринов, „Стуян люли люлчица“, „Великден“ – А. Търколева

За слушане: „Едерлези“ – Г. Брегович

Цели на урока:

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус
- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност

Обезпечаване на урока: учебник, музикални дискове, е-учебник

Тип на урока: за нови знания

Компетенции на учениците:

Основни понятия	Основни знания	Основни умения
Гергъвден Право хоро, Пайдушко хоро, ръченица	<ul style="list-style-type: none"> • Изброява елементи на обрета • Свързва метрума на репертоарните песни с графичен модел • Проследява посока на движение 	<ul style="list-style-type: none"> • Изпълнява песни в различни варианти – хорovo, солово • Импровизира ритмичен съпровод • Коментира фолклорна музика и обреди на различни етноси в България

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	
Преговор на знанията и уменията на учениците по темата	2–5 минути	<ul style="list-style-type: none"> • Разпяване със „Стуян люли люлчица“. Съпровод на песента с детски музикални инструменти • Разучаване на „Овчар през гора вървеше“ – размер и метрум, определяне на право, Пайдушко хоро, ръченица • За слушане: „Едерлези“ – Г. Брегович – характер, темпо, динамика • Художествена работа: „Великденски художник“ – солисти, хор, съпровод
Основна част	15–25 минути	
Въпроси на учениците, свързани с новата тема	1–3 минути	
Рефлексия	2–4 минути	

ТЕМА: 24 МАЙ

Урок № 45/с. 65

Музикален материал:

За пеене: „Родна реч“ – Добри Христов, „Ден славен“ – Д. Бойчев, „Златни букви“ – Кр. Милетков

За слушане: „Родна реч“ – Д. Христов

Цели на урока:

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус
- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност

Обезпечаване на урока: учебник, музикални дискове, е-учебник

Тип на урока: за нови знания

Компетенции на учениците:

Основни понятия	Основни знания	Основни умения
Авторска музика, композитор 24 май	<ul style="list-style-type: none">• Свързва темпото и динамиката с характера и изразността на музиката	<ul style="list-style-type: none">• Съпреживява емоционално отбелязването на празника• Коментира присъствието на разнообразна музика в програмите на радиото и телевизията• Определя еднаквост, различие и подобие в песни от училищния репертоар по слух и с помощта на графични средства

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	
Преговор на знанията и уменията на учениците по темата	2–5 минути	<ul style="list-style-type: none">• Разпяване и разучаване на „Родна реч“ – определяне на характер, темпо и динамика, еднаквост и различие
Основна част	15–25 минути	<ul style="list-style-type: none">• Художествен работа: „Ден славен“ – определяне на темпо и динамика на песента, характер на музиката
Въпроси на учениците, свързани с новата тема	1–3 минути	<ul style="list-style-type: none">• Художествен работа: „Златни букви“ – избор на солисти, съпровод
Рефлексия	2–4 минути	<ul style="list-style-type: none">• Репертоарни песни за празника

ТЕМА: ДА ПРОВЕРИМ СВОИТЕ ЗНАНИЯ

Урок № 46–47/с. 66–67

Музикален материал:

За пеене: произведения по избор

За слушане: репертоарни песни

Цели на урока:

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус
- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност

Обезпечаване на урока: учебник, музикални дискове, е-учебник

Тип на урока: Затвърждаване на нови знания и обобщение; за диагностика

Компетенции на учениците:

Основни знания	Основни умения
• Показва основни знания за музиката съобразно учебната програма	• Проверка на знания, умения и компетентности

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	
Преговор на знанията и уменията на учениците по темата	2–5 минути	<ul style="list-style-type: none"> • Музикален тест: звучащи и словесни въпроси • Репертоарни песни по избор на учениците
Основна част	15–25 минути	
Въпроси на учениците, свързани с новата тема	1–3 минути	
Рефлексия	2–4 минути	

ТЕМА: ЗАБАВНИ УПРАЖНЕНИЯ

Урок № 48/с. 68–69

Музикален материал:

За пеене: „Лято“ – Ал. Савелиев, „Чакай ме, море“ – Ал. Савелиев, „Водолаз“ – Г. Джилянков, „Здравей, лято“ – Г. Джилянков

За слушане: репертоарни песни

Цели на урока:

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус
- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност

Обезпечаване на урока: учебник, музикални дискове, е-учебник

Тип на урока: за упражнение

Компетенции на учениците:

Основни знания	Основни умения
• Прилага знания, умения и компетентности от музикалната си практика във втори клас в непозната ситуация	• Изразява свое отношение при общуване с музиката, артистичност, въображение, креативно поведение

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	
Преговор на знанията и уменията на учениците по темата	2–5 минути	<ul style="list-style-type: none"> • Разучаване: „Лято“ – Ал. Савелиев • Преговор – „Чакай ме, море“ – Ал. Савелиев • Упражнения на с. 68 • Художествена работа – „Здравей, лято“ – Г. Джилянков – солисти, подходящ съпровод, танцувални елементи и пр. • Песни по желание на учениците
Основна част	15–25 минути	
Въпроси на учениците, свързани с новата тема	1–3 минути	
Рефлексия	2–4 минути	

Третокласници

текст: Ангелина Жекова

музика: Александър Савелиев

Allegro

A E D A D E A E D A

Гре-ят не-бе-са-та си-ни, треп-ка жъл-ти-я лис-так,
 Ти-чам със бу-кет гер-ги-ни, към у-чи-лиц-ни-я праг.

5 D E A Fm D E

Ти-чам със бу-кет гер-ги-ни, към у-чи-лиц-ни-я

8 A Fm D E A Fm

праг. При-вет, у-чи-ли-ще, при-

11 H D E A E7 Fm A

вет! Зав-ръ-ща-ме се тук от-вред. За-поч-на пър-ви-ят

15 D Hm E D E A E A

— у-че-бен час, но ни-е сме във тре-ти клас. При тре-ти клас.

2. Пак сме в стаята позната,
 развълнувано шумим.
 Приключения богати
 бързаме да споделим.

Припев:
 Привет, училище, привет!
 Завръщаме се тук отвред.
 Започна първият учебен час,
 но ние сме във трети клас.

3. Чакат ни уроци нови,
 куп открития за нас.
 Вече сме за труд готови.
 Вече сме във трети клас!

Сино Стуяне, Стуяне

народна песен

Бързичко

Си-но, Сту-я-не, Сту-я-не що сто-иш син-ко, та-гле-даш.

Сино, Стуяне, Стуяне,
 що стоиш, синко, та гледаш?
 Що стоиш, синко, та гледаш
 през високи чардаци.

Мале мила, мале ле,
 едно ми малко момиче
 налива вода, разлива,
 често към назид поглежда.

Често към назид поглежда,
 то иска у нас да дойде.
 То иска у нас да дойде
 за снаха млада невеста.

Песен за марша и валса

текст: Мая Дългъчева

музика: Димитър Констанцалиев

Е Н

Ме чо днес из-мис-ли пе-сен раз, два, раз два. Из мис-ли пе-сен с'при-пев ле-сен.

7 Е Н Е А Н

Ме-чо днес из-мис-ли пе-сен раз, два, раз. Ва-на пъл-нас'мед съ-ну-ва, хем си хап-ва,

14 Е А Fis Н Е

хем си плу-ва. Ва-на пъл-нас'мед съ-ну-ва, хем си хап-ва, хем си плу-ва.

21 Е Н А Н Е А Н Е

Пе - пе - ру - да пълс тро-кри - ла пре - ле - тя с'ус-мив - ка ми - ла: Ах, Ме

30 А Fis Н

че, сред-нощ си я - ло, леп - не ру - но - то ти ця - ло.

38 Е Н Е Е

Бод ро Ме-чо мар-ши-ру-ва раз, два, раз, два. А до не-го тя тан-цу-ва раз, два, три,

45 Н Е А

раз, два, три, раз, раз, два, три, раз, два, три, раз. Марш и валс ре

53 Н Е А

ду - ват с'пе-сен, пе - сен с'ри-тъм ин - те - ре - сен. Марш и валс ре -

57 Fis Н Е

ду - ват с'пе-сен, пе - сен с'ри-тъм ин - те - ре - сен.

Чуряшко ле

народна песен

Хороводно

Музикална нотация за песента "Чуряшко ле". Тя е написана в 5/8 ритъм и G мажор. Песента е хороводна. Нотите са свързани с дъги, а под тях са дадени българските текстове.

Чу - ряш - ко ле, виш - нич - ко ле, мъ - ри,
чу - ряш - ка е цвят цве - ти - ла.

Чуряшко ле, вишничко ле, мъри,
чуряшка е цвят цветила.
Чуряшка е цвят цветила, мъри,
от родом се полюляла.

Полюляла, потрошила, мъри,
немало подар кой да я пази.
Кой да я пази, кой да я варди, мъри,
избрали ми мома и момче.

Избрали ми мома и момче, мъри,
мома и момче най-личните,
мома и момче най-личните, мъри,
да я пазят, да я вардят.

Сред селото, на мегдана

народна песен

Подвижно

Музикална нотация за песента "Сред селото, на мегдана". Тя е написана в 7/8 ритъм и G мажор. Песента е подвижна. Нотите са свързани с дъги, а под тях са дадени българските текстове.

Сред се - ло - то хо - ро_ и - ма, дам, ди-ри, ди-ри-ди, дам.
Сред се - ло - то на мег - да - на, дам, ди-ри, ди-ри-ди, дам.
Всич-ки мо- ми, ха-ху-ху, хи-хи, ха-хи-хи, хи-хи, дам, ди-ри, ди-ри-ди, дам.

Сред селото хоро има
дам – дири-дири ди дам.
Сред селото на мегдана
дам – дири-дири ди дам.

Па отидох у селото
дам – дири-дири ди дам.
И се хванах на хорото
дам – дири-дири ди дам.

Всички моми ха – ху-ху-хи-хи
Ха хи-хи-хи хи-хи
дам – ди-ри-ди-ри ди дам. /2

Всички моми ха-ху-ху-хи-хи
ха хи-хи-хи хи-хи
дам – ди-ри – ди-ри ди дам. /2

Есен на полето

текст: Тоно Лазаров

музика: Тодор Попов

Andante

Dm A A⁷ Dm Dm A

Ний-де се не чу - ва пе-сен на ско-рец. Вя-тъ-рът без-спир
Тръг-на да зи - му - ва чер-ни-ят пе - вец.

7 Dm A C F A Dm A⁷ Dm

ти - хо люш-ка кло - ни, жъл - ти лис-ти ро-ни в`е-сен-на-та шир.

Detailed description: The image shows a musical score for the song 'Есен на полето'. It is written in 2/4 time and marked 'Andante'. The score consists of two staves of music. The first staff has a key signature of one flat (B-flat) and a common time signature of 2/4. The melody is written on a treble clef. The lyrics are in Bulgarian. The second staff continues the melody and lyrics. Chords are indicated above the notes: Dm, A, A7, Dm, Dm, A, Dm, A7, Dm.

1. Нийде се не чува
песен на скорец.
Тръгна да зимува
Черния певец.

Припев:
Вятърът безспир
тихо люшка клони,
жълти листи рони
в есенната шир.

2. Няма ги децата
пак да зашумят,
весело в реката
мренки да ловят.

Ре и Ми

текст: Ангелина Жекова

музика: Ангел Маринов

Allegro ♩=112

C G G⁷ C

Но-ти две поз-на-ва Е-ми и пов-та-ря Ре-Ми, Ре Ми. Ре е меж-ду До и Ми -

4 G⁷ C G C

вяр-но то - на ти взе-ми. Ми къ-де се раз-по-ла-га? От-го-ва-ря тя вед-на-га:

7 C F G C C

Бър-зо ще ре-ша проб-ле-ма - пър-ва ли-ни-я за - е - ма. Но-ти две поз-на-ва Е-ми

10 G G⁷ C G⁷ C

и пов-та-ря Ре-Ми, Ре Ми. О-ще но-ти щом на - у - чи, пес-нич-ка ще се по-лу-чи.

Detailed description: The image shows a musical score for the song 'Ре и Ми'. It is written in 4/4 time and marked 'Allegro' with a tempo of 112 beats per minute. The score consists of four staves of music. The key signature is one flat (B-flat). The melody is written on a treble clef. The lyrics are in Bulgarian. Chords are indicated above the notes: C, G, G7, C, G7, C, C, F, G, C, C, G, G7, C, G7, C.

Нотна стълбица

текст: Виктор Самуилов

музика: Хайгашод Агасян

Andante C F C G C

Вър-ху сто-ла ска-чам и след миг ве-че пе - я "до, ре, ми".

6 C F C G C G

Слез-на ли на по-да в`мо-я дом, връ-щам се на "ми, ре, до". А от ма-са-та кре

11 C F D G

щя са-ма: "ми, фа, сол, ла". От бю-фе-та виж-те най-до-ре из-пъл

16 D G Am C Am

ня-вам: "си, до, ре". Сет-не "До, си, ла, сол, фа, ми", не-у - сет-но туп-нах о зе

21 F C G

ми! "До, си, ла, сол, фа, ми" не-у - сет-но туп-нах о зе - ми.

26 C G

"До, ре, ми, фа, сол, ла, си, до, ре, до, си, ла, сол, фа, ми, ре,

28 C G C Am

до, ре, ми, фа, сол, фа, ми, ре, до". Вър-ху ми. А на се - бе - си аз

32 C G⁷ C A G

щом дей-дох си из-мис-лих но-ва но-та "Ох"! "Ох"! "До, си, ла, сол, фа, ми,

37 Am F

ми, ла, си, до". А на се - бе - си аз

40 G G⁷ C

щом дей - дох си из - мис - лих но - ва но - та "Ох!" "Ох!"

Дойне мъри хубава

Умерено

Дой - не мъ - ри ху - ба - ва. гиз - да - ва.

Дойне мъри, хубава,
Дойне мъри, гиздава.
Я помети дворове,
че ти идат сватове.

Постели си чергите,
нареди си столове,
облечи си премяна,
закичи си китките.

Урок по солфеж

текст: Ангелина Жекова

музика: Ангел Маринов

$\text{♩} = 117$

2 C G F
Пред пи-а-но-то на стол ко-тен-це-то мър-ка, у-ча го да пе-е "сол",
6 C G Em D G F
а-ла то го бър-ка. Пи-се, Пи-сен-це, за-що ти не мя-у - каш с'мен по
10 G C Em G F G C
но - ти? А-ко зна-еш сол - ми - ре, ще мяу-каш по-доб - ре!

1. Пред пианото на стол
котенцето мърка,
уча го да пее „Сооол“,
ала то го бърка.

Припев:
Писе, Писенце, защо ти
не мяукаш с мен по ноти?
Ако знаеш сол-ми-ре,
ще мяукаш по-добре!
Сол-ми, сол-ми, сол-ми-ре —
получава се добре!

2. Но уроци по солфеж
мрази мойто Писе.
Врътна се и хайде, беж!
Под дивана скри се.

Припев:
Писе, Писенце, защо ти
не мяукаш с мен по ноти?
Ако знаеш сол-ми-ре,
ще мяукаш по-добре!
Сол-ми, сол-ми, сол-ми-ре —
получава се добре!

Музикална гатанка

текст: Ангелина Жекова

музика: Ангел Маринов

Moderato

The musical score is written in 3/4 time with a key signature of one sharp (F#). It consists of three staves of music. The first staff starts with a treble clef and a key signature of one sharp. The second staff continues the melody. The third staff concludes the piece. Chords are indicated above the notes: F, B, C, Em, Am, F, B, G, C, Am, F, B, G, G7, C. The lyrics are written below the notes.

В`чер-на-та ку - ти - я дре-ме, ча - ка ня-кой да го взе-ме.
Щом пре-гър-не го, то - га-ва пе - сен звуч-на се раз - да- ва.
Щом пре - гър-не-го, то - га - ва пе - сен звуч-на се раз - да - ва.

1. В черната кутия дреме,
чака някой да го вземе.
Щом прегърне го, тогава
песен звучна се раздава.

2. От клавишите му бели
литват славееви трели,
свири валсове чудесни,
знае и народни песни.
Инструмент за милион!
Казва се... акордеон.

Войник

текст: Гергана Николова

музика: Любомира Христова

Allegretto

The musical score is written in 4/4 time with a key signature of two sharps (D major). It consists of four staves of music. The first staff starts with a treble clef and a key signature of two sharps. The second staff continues the melody. The third staff continues the melody. The fourth staff concludes the piece. Chords are indicated above the notes: D, A, A7, D, D, A, A/D, G, D, G, A, D, A, D, G, A, A7, D. The lyrics are written below the notes.

1. Аз си и - мам е - дин вой - ник, той е ви - на - ги пръв - на - щик. Сред
всич - ки кук - ли и иг - рач - ки той кра - чиса - мо с, бод - ри крач - ки. Ви - сок е
пе - дя със го - ля - ма шпа - га, но ви - на - ги, ко - га - то ста - не страш - но той
хвър - ля шпа - га - та и бя - га ге - рой ство - то си е о - пас - но!

2.
Такъв е моят смел войник,
страхлив е – па макар със щик,
да бъдеш смел, не е никак лесно,
да бъдеш смел, е винаги чудесно.

Молец

текст: Виктор Самуилов

музика: Хайгашод Агасян

Vivo В Es F В

Страш-но зъл, зъ-бат мо лец_ в`дреш-ни-ка се ски - та и под
6 В Es F В В
ле-цът му с`под- лец ръ-фа до на- си - та! Страш-но зъл, зъ-бат мо- лец,
11 Es F В В Es
в`дреш-ни-ка се-ски - та_ и под - ле-цът му с`под- лец
16 F В Fine Fm В
ръ - ха до на- си - та! Тъй, че ма- мо, за-мъл - чи!
21 Es Gm C
Не на мен ми врън - кай, че съд - рал съм вто - ри чифт
25 F F F
чис-то но - ви дън - ки. Страш-но
Da capo al fine

Страшно зъл, зъбат молец
в дрешника се скита
и подлецът му с подлец
ръфа до насита!

Тъй че, мамо, замълчи!
Не на мен ми врънчай,
че съдрал съм втори чифт
чисто нови дънки.

Страшно зъл, зъбат молец
в дрешника се скита
и подлецът му с подлец
ръфа до насита!

И за тази дупка тук,
в гумата на кеца,
хич не обвинявай друг,
ами дръж молеца.

Новогодишен танц

текст: Мая Дългъчева

музика: Жанина Янкулова

Allegro

Не е ли прекрасна нощта да е ясна и
сгушен в огромния шал, да гледаш снежеца как милва градеца при
тихнал и бебешки бял. Немирни снежинки рисуват картинки по
всеки прозорец заспал, къщурки, принцеси със снежни завеси меч
таят за зимния бал. Не таят за зимния бал.

Не е ли прекрасно нощта да е ясна
и сгушен в огромния шал,
да гледаш снежецът как милва градеца,
притихнал и бебешки бял!
Немирни снежинки рисуват картинки
по всеки прозорец заспал.
Къщурки – принцеси със снежни завеси,
мечтаят за зимния бал!

Не е ли чудесно елхата да блесне,
огряна от пъстри звезди,
и стоплил ръката в ръка на приятел,
до нея да светиш и ти.
Кристални капчуци с тържествени звуци
възпяват вълшебния час –
едната година на пръсти отмина
и друга пристъпи у нас.

Загубеният тон

български текст: Ангелина Жекова

музика: френска песен

Moderato
D D

8 Аз за-гу-бих До в`мо-я кляц - ри - нет, аз за-гу-бих До в`мо-я кля - ри -
D Em A7

15 нет. Ах, а - ко ма ма раз-бе - ре - тра-ла - ла, ах, а - ко ма-ма раз-бе-
D A D A D A

23 ре-тра-ла - ла! Тя ще ах-не "Как?"Тя ще ах-не "Как?" Знай то-ва не - е ше-га,
A7 D A7 D

30 как ще сви-риш ти се-га? Бър-зо До на-ме-ри и го из - сви-ри. Как мо-же без
A

34 До, ка мо - же без До, о - па, о - па, о - па! Не мо - же без
D

До, не мо - же без До, о - па, о - па, о - па, о - па, о - па!

Аз загубих РЕ в моя кларинет. /2
Ах, ако татко разбере – тра-ла-ла! /2
Той ще ахне: „Как?“ /2
Знай, това не е шега,
как ще свириш ти сега?
Бързо РЕ намери
и го изсвири.

Припев:
Как може без РЕ? /2
Опа, опа, опа!
Не може без РЕ. /2
Опа, опа опа,
опа, опа.
Аз загубих МИ в моя кларинет. /2
Ах, ако батко разбере – тра-ла-ла! /2
Той ще ахне: „Как?“ /2

Знай, това не е шега,
как ще свириш ти сега?
Бързо МИ намери
и го изсвири.

Припев:
Как може без МИ? /2
Опа, опа, опа!
Не може без МИ. /2
Опа, опа опа,
опа, опа.

Аз загубих ФА в моя кларинет. /2
Ах, ако така разбере – тра-ла-ла! /2
Тя ще ахне: „Как?“ /2
Знай, това не е шега,
как ще свириш ти сега?
Бързо ФА намери
и го изсвири.

Припев:
Как може без ФА? /2
Опа, опа, опа!
Не може без ФА. /2
Опа, опа опа,
опа, опа.

Врабчо и зимата

текст: Н. Димитрова

музика: Димитър Вълчев

Vivo D A D

Сне-жен прах не - бе - то ро - ни, враб - чо ра - дост - но го го - ни,
 Бо - со - но - го, ог - лад - ня - ло, друг път зи - ма не - ви - дя - ло,

5 D A7 D

гъл - та снеж - ни - те ел - ма - зи, но е със ко-рем - че праз - но.
 пти - че - то за рой му - ши - ци взе-ма снеж-ни - те звез - ди - ци.

9 G D G D

Сти - га, Враб - чо, прес - та - ни, гър - ло ще те за - бо - ли!

13 G D A7 D

Пог-лед - ни със ка - ка Мил - ка днес нап-ра-вих-ме хра - нил - ка.
 И за теб хра - на ще и - ма, ни - що, че на-вън е зи - ма.

Снежен прах небето рони.
 Врабчо радостно го гони.
 Гълта снежните елмази,
 но е със коремче празно.

Босоного, огладняло,
 друг път зима не видяло,
 птичето за рой мушици
 взема снежните звездици.

Стига, Врабчо, престани!
 Гърло ще те заболи.
 Погледни – със така Милка
 днес направихме хранилка.
 И за тебе храна ще има,
 нищо че навън е зима.

Зимна песничка

текст: Димитър Спасов

музика: Христо Недялков

Allegro ♩=104♩12

G D G

Над смъл-ча-ни - те по-ле-та пе ят_ме-де - ни звън-че-та. Пи-са-на шей - на пре-ми-на

7 D7 G C G D D7 G

бя - ла - та пър - ти - на. Зън-зън-зън-зън, зън-зън-зън-зън бя - ла - та пъл - ти - на.

Нека бъдем добри

текст: Емилия Боянова

музика: Александър Савелиев

C G Am Em F C G C

Звън от шей-ни, све-тят ел-хи, гре-ят ли-ца-та ни - Ко - ле-да е!

5 C G Am Em F C G C

Ча - ка по-да-ръ-ци вся - ко де-те, с`ра-дост ми-ну - ти - те бро-и.

9 Am C Dm Am Dm Am G F C

Припев:

До все-ки дом той ще спре, най доб-ри - я дя - до, Ко - ле-да

14 Dm Am Dm C G F C Dm Am

с`пъл-на-тор-ба дар за все-ки и - ма. До все-ки дом той ще спре,

19 Dm C G F C Dm Am Dm Am

най-доб-ри - я дя - до с`бя-ла бра-да и с`пъл-на тор-ба дар за все-ки

24 G Am C G Am Em F C

но - си. Не - ка спа-сим вя - ра-та в`нас, сме-ли меч-ти за

29 G C C G Am Em F C

бъд-ни-те дни. В`та - зи ноц, праз-нич-на ноц, Бог се ро-ди, не-ка

33 G C Am Em F Am G C G

Припев:

бъ-дем доб-ри. До все-ки дом той ще спре, най-добр-ри - я дя - до,

38 Am Em F Am Dm C G Am Em

Ко - ле-да с`пъл-на тор-ба дар за все-ки и - ма. До все-ки дом

Сурвакари

текст: Димитър Спасов

музика: Андрей Дренников

Dm Andante **Gm**

С`дрян на-пъ-пил под-ра - ни - ли, ид - ват сур-ва-ка-ри ми - ли. Щом сто-па-ни

6 **Dm** **A7** **Dm** **Dm**

гръб на-веж-дат, те сур-ва-кат и на-реж дат: Сур - ва, ве-се-ла го - ди - на,

11 **Gm** **Dm** **A7**

до го-ди-на, до а - ми - на! Сур - ва, ве-се - ла го-ди - на, до-го-ди-на, до а -

16 **Dm** **Dm**

ми на!_ По Йор - да - нов ден да и - ма лю - та, сне-го - ви - та
По Пет - ров - ден бла-го слън - це да по - га - ли вся-ко

20 **Gm** **Dm** **A7** **Dm**

зи - ма. По Гер-гъов-ден из ни-вя - та дъжд да на - по - и жи - та - та.
зрън - це. Та Кръс-тов ден да ни сва-ри със пре пъл-не-ни хам - ба ри.

25 Много живо, пусиращо **Dm** **C** **F** **Dm** **C** **F**

Сур-ва, сур-ва, ве-се-ла го - ди - на, до-го-ди-на, до а - ми - на!

29 **B** **C** **F** **Dm** **Am** **Dm**

Сур-ва, сур-ва, ве-се-ла го - ди на, до - го - ди - на, до а - ми на!

Тежко, много бавно и тържествено

Am7 **Dm** **Gm** **A7** **Dm**

До го - ди - на, до а - ми на!_ До го - ди - на, до а - ми - на!

Нощ е тиха звездна

текст: Д.К. Попов

музика: Добри Христов

C Allegro

Нощ е ти - ха, звезд - на, гре е и лу - на,
 5 ця - ла - та все - ле - на тъ - не в'ти-ши - на. на.

Дядо Коледа пристига

български текст: Ангелина Жекова

музика: арменска народна песен

Да - до Ко - ли - да прис - ти - га със е - ле - но - ви - я впряг
 5 и с'вих-руш - ки бис - тър - сняг спря на къщ - ни - я ни праг.

Дядо Коледа пристига
 със еленовия впряг
 и с вихрушки бистър сняг
 спря на къщния ни праг.

Дядо Коледа пристига
 в празничния звезден час.
 Казвам му със весел глас:
 „Всички сме добри у нас!“

Дядо Коледа пристига
 само при деца добри,
 от сърце да ги дари
 със сънувани игри.

Дядо Коледа пристига,
 чакахме го дълги дни!
 Сребърно звънче звъни,
 бързо госта посрещни!

Тръгнала ми е, коладе ле

Allegro

музика: народна песен

Тръг-нал ми е, ко-ла - де ле, до-бър ю - нак, ко-ла - де-ле.

Тръгнал ми е, коладе ле,
 добър юнак, коладе ле.
 Да си лови, коладе ле,
 дребна лова, коладе ле.

Яребична, коладе ле,
 гугрулична, коладе ле.
 Нийде нищо, коладе ле,
 не намерил, коладе ле.

Най-намерил, коладе ле,
 среди гора, коладе ле, /2
 вакла мома, коладе ле.

Весела песничка

текст: Ангелина Жекова

музика: Ангел Маринов

♩=166

Припев: G D G D C D G D G

Ла - сол - ла - сол - ми - сол - ла! По - ло - ви -

12 D C D Куплет: F

на с`точ - ка там би - ла. Точ - ка - та, доб -

19 C G Dm G

ре го зна - я, в`из - ре - че - ни - е е кра - ят.

Припев:

Ла – сол – ла – сол – ми – сол – ла!

Половинка с точка там била.

Точката, добре го зная,

в изречение е краят.

Припев:

Но след нота щом застава,

времето се удължава.

Припев:

Половинка с точка, виж,

чак до три ще преброиш.

Припев:

Тих бял Дунав

текст: Иван Вазов

Маршово

E_m D G G D

Тих бял Ду-нав се въл-ну- ва, ве - се ло шу - ми и "Ра-дец ки"

6 E_m H E_m E_m

гор - до плу - ва по злат-ни въл - ни. ни.

Тих бял Дунав се вълнува,
весело шуми
и „Радецки“ гордо плува
по златни вълни.

Но кога се там съзира
козлодуйски бряг,
в парахода рог изсвирва,
развя се байряк.

Млади български юнаци
явяват се там,
на чела им левски знаци,
в очите им плам.

Гордо Ботев там застава,
младият им вожд –
па каза на капитана
с гол в ръката нож.

– Аз съм български войвода,
момци ми са тез,
ний летиме за свобода
кръв да леем днес.

Ний летиме на България
помощ да дадем
и от тежка тирания
да я отървем.

Дар за мама

текст: Мая Дългъчева

музика: Жанина Янкулова

Moderato
B F B

И - де ма-ми-ни-ят праз-ник, шо да сто - ря под - ска - же - те!

3 C G F

Джоб - че - та - та ми-са праз-ни, ня-мам лев - че и за цве те. Със как-

5 Es B Es F B

во да й по - ка - жа кол - ко мно-го я о - би - чам? С'мал-ка

7 Es F B F B Припев:

ми-дич-ка от пла жа и-ли пък с'пер-це от тпи - че? Къ-

10 B Es F B F B

де да-на-ме - ря по да-рък за ма - ма, то - ва е у-жас-на-та дра-ма! Го -

12 Es B Es F7 B

лям от зе-мя - та та чак до не-бе - то, до край да из-пъл-ва сър-це - то.

Иде маминият празник.
Що да сторя, подскажите!
Джобчетата ми са празни
нямам левче и за цвете...
Със какво да ѝ покажа
колко много я обичам?
С малка мидичка от плажа
или пък с перце от птиче?

Припев:
Къде да намеря подарък за мама,
това е ужасната драма!
Голям – от земята, та чак до небето,
докрай да изпълва сърцето!

Знам, че мама в този ден
винаги засмяно кима:
– Най-безценен дар за мен
ти си, слънчице любимо!
– Вярно ли е? – питам аз.
Ами щом е тъй, тогава
значи всеки ден и час
мамин празник става!

Припев:
И щом те наричат „подарък на мама“,
изчезва голямата драма...
На пръсти едва ѝ достигам лицето,
но пак ѝ изпълвам сърцето!

Жерави, бели Дунави

Allegro

музика: народна песен

Музикална нотация за песента "Жерави, бели Дунави". Тя е написана в 5/8 такт и е разделена на две линии. Под нотите са дадени българските текстове.

Же - ра - ви бе - ли Ду - на - ви,
6
тъ - ка ви - со - ко - хвър - чи - те.

Жерави, бели Дунави,
така високо хвърчите /2
и на широко гледате.

Бре не видяхте, видяхте,
бре млада булка под було.

Бре млада булка под було
и лудо младо деверче.

Великденски художник

текст: Румяна Златилова

музика: Ангел Маринов

Музикална нотация за песента "Великденски художник". Тя е написана в 2/4 такт и е разделена на три линии. Над нотите са дадени акордите (Vivo, B, F, B, Es), а под нотите са дадени българските текстове.

Vivo B F B Es
8 F Es F C
13 F Es G Es F B
Ча-кат мо-и-те ръ-чич-ки те-зи бе-ли яй-чи - ца с`ху-ба-ви-те си бо-ич-ки
дреш-ки да им об - ле - ка. Ска-чат пак не - тър - пе - ли - во мъ - нич - ки - те
им сър - ца аз чер - ве - но съм, аз си - ньо, аз съм с`жъл-та - та бо - я.

За Великден от сърце
всички ще ги пременя,
до запалена свещичка
с обич ще ги наредя.

Припев:

Прехвръкна птичка

Бързичко народна песен

Пре - хврък - на пти - чка през рав - ни дво - ри,-
7
през рав - ни дво - ри,- над бял трен - да - фил.

Прехвръкна птичка през равни двори,
през равни двори, над бял трендафил.

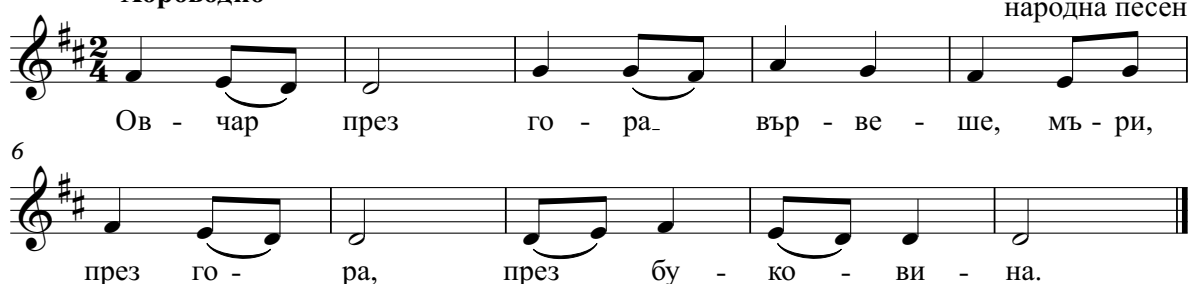
Леко подхвръкна, тихо повика,
леко подхвръкна, тихо повика:

– Я излез, излез, млада невесто,
радост ти нося, радост голяма:
равни са ниви вредом класили,
вакли овчици все са близнили,

златни пчелици все са роили,
вред са дечица живи, та здрави.

Овчар през гора вървеше

Хороводно народна песен

Ов - чар през го - ра вър - ве - ше, мъ - ри,
6
през го - ра, през бу - ко - ви - на.

Овчар през гора вървеше, мъри,
през гора, през буковина.
Сиво си стадо пасеше, мъри,
и на гората думаше.

Горо ле, горо зелена, мъри,
до скоро, горо, вехнеше,
вехнеше, горо, съхнеше, мъри,
жал ми бе, горо, да мина.

Жал ми бе, горо, да мина, мъри,
със мойте, горо, овчици.
Сега си, горо, зелена, мъри,
зелена, горо, весела.

Родна реч

текст: Ран Босилек

музика: Добри Христов

Allegro A D E A A E E A

Род-на реч, о - май-на слад - ка, що зву - чи на-вред край мен, реч на
ма-ма и на тат - ка, реч що

10 E E7 A D D A
мъл-вя все-ки ден. Та звън - ти ко - га то пе - я в`ра-дост
при-каз - ки на не - я ба - ба

18 A 1. E A 2. E A
ни иг - ри ех - ти, ве-чер ми ре - ди.
ти - хо

Родна реч, омайна, сладка,
що звучи навред край мен;
реч на мама и на татка,
реч, що мълвим всеки ден.

Тя звънти, когато пея,
в радостни игри ехти;
вечер приказки на нея
баба тихо ми реди.

И над книгата унесен,
родна реч ми пак шепти...
Милва като нежна песен,
като утрен звън трепти!

Лято

Ангелина Жекова

Александър Савелиев

♩ = 105

Am F G C Am F G C Am F

Жар-ко слън-це ка - то зла-то пак блес - ти, пак блес - ти. Как о - би-чам
Над мо - ре - то си-ньо я - то да ле - ти, да ле - ти.

11 G C Am F G C Am
да е ля-то! А-ми ти, а - ми ти? У-тро - то да е бо - га-то

21 F G C G Am
със меч - ти, със меч - ти. Как о -

27 F G C
би-чам да е ля-то! А - ми ти, а - ми ти? D.C.

1.
Жарко слънце като злато
пак блести. /2
Как обичам да е лято!
Ами ти? /2

Припев:
Утрото да е богато
със мечти.
Как обичам да е лято!
Ами ти? /2

2.
Над морето синьо ято
да лети.
Как обичам да е лято!
Ами ти? /2

Музика за 3. клас
общообразователна подготовка
КНИГА ЗА УЧИТЕЛЯ

Авторски колектив:

Милка Иванова Толедова
Любомира Георгиева Христова
Пепа Христова Запрянова

Редактор на издателството – Ясена Христова
Предпечатна подготовка и графичен дизайн – Кирил Мавров
Художник – Киро Мавров
Формат 60x90/8. Печатни коли 10,5
Първо издание. 2018 година
ISBN 978-619-7243-57-4

Печат: „Хеликспрес“ ЕООД, Варна, **тел.:** 052 684800
web: www.helixpress.com

Издателство „Изкуства“, 1700 София, ул. „Д-р Йордан Йосифов“ № 8Б,
тел.: 02 943 4724, 02 943 4785 **факс:** 02 943 4397
e-mail: izkustva@yahoo.com, office@izkustva.net
web: www.izkustva.net

издателство
изкуства